

№ 19.

Kalendarzyk tygodniowy:

Sob. św. Tymoteusza B.  
Niedz. Świętej rodziny.  
Pon. św. Polikarpa B.  
Wt. św. Jana Złotoust.  
Sr. Ob. św. Agn.  
Czw. św. Franciszka S.  
Piąt. św. Martyny P.

Wschód słońca godz. 7 m. 57  
Zachód słońca godz. 4 m. 26  
Długość dnia godz. 8 m. 29  
Przybyło d. godz. 0 m. 55

Cena prenumeraty:

w ŁODZI:

Rocznie rb. 6 k. —  
Półrocznie " 3 " —  
Kwartalnie " 1 " 50  
Miesięczn. " " 50  
Odnoszenie 10 k. m.  
Egz. pojedynczy 3 k.

Z przesyłką pocztową:

Rocznie rb. 7 kop. 40  
Półrocznie " 5 " 76

Zagranicą:

Miesięcznie rb. 1 kop. 10

Redakcja.

w Łodzi

ul. Przejazd № 8.

Telefonu № 593.

# ROZWIÓJ

dziennik polityczny, przemysłowy, społeczny i literacki, ilustrowany.

Sobota, dnia 24 stycznia 1914 roku.

Kantory: własny w Warszawie ul. Hoża № 32; w Pabianicach u p. Teodora Minke; w Zgierzu w aptece p. Patka.

Redaktor lub jego zastępca przyjmują interesantów codziennie, z wyjątkiem dni świątecznych, od godziny 1—2-jej po południu.

CENY OGŁOSZEN: Nadesłane przed tekstem 50 kop. za wiersz petitowy. Ogłoszenia w tekście 1 rub. za wiersz petitowy. Zwyczajne ogłoszenia za tekstem: pierwszy raz 12 kop., następny 10 kop. za wiersz nonparelowy lub jego miejsce. Małe ogłoszenia po 2 kop. od wyrazu (za każdą grubszą literę płaci się 2 kop.). Najmniejsze ogłoszenie 20 kop. Reklamy 25 kop. Nekrologi po 20 kop. za wiersz petitowy. Za dołączenie prospektów 6 rub. od tysiąca egzemplarzy. Ogłoszenia, których terminy przypadają w dzień świąteczny, drukujemy w przed dzień święta lub po święcie. Artykuły bez oznaczenia honorarium Redakcja uważa za bezpłatne; rękopisów drobnych nie zwraca.

We wtorek została otwarta nowa warszawska **CUKIERNIA Feliksa PAŃKOWSKIEGO** Zawadzka II. Firma egzystuje 35 lat i nagrodzona parokrotnie medalami. Zawadzka II.

**ZAPALEK KRAJOWEJ FABRYKI MSZCZONÓW**  
ŻĄDAĆ WSZĘDZIE. 152 ŻĄDAĆ WSZĘDZIE.

**WARSZAWSKIE MINIATURE** w teatrze „URANIA“, Cegielniana 34. Tel. 35-23. Występy p. Józefy Borowskiej w piosenkach gościnne p. „Moderne“.

Dziś i w dni następne, nowy program. Operetka: „Książę z Monako”, farsa: „Potęga hipnozy” i część koncertowo-kabaretowa. — W każdą sobotę zmiana programu.

**Teatr Polski** Dziś „Demon ziemi” Jutro popoł. „Orle” Występy znakomit. artyści wiecz. „Demon ziemi” R. Żelazowski

**Sanatorium „UNITAS”** dla cierpiących na choroby wewnętrzne, chirurgiczne i kobiece z oddziałem dla położnic

przy ulicy Pustej № 11 róg Mikołajewskiej  
dawniej Lecznica Prywatna, Piotrkowska 251. Telefon 11-78 i 13-05 (Gabinet lekarski).  
Wzorowe urządzenia: centralne ogrzewanie wodne, elektryczne oświetlenie, elektryczna winda, we wszystkich pokojach woda zimna i gorąca, również telefon;

4 sale operacyjne — 2 porodowe. Pierwszorzędne urządzenia sterylizacyjne.  
Laboratorium, pracownia Röntgena lecznicza i rozpoznawcza.  
Elektroterapia d'Arsonvalizacja. Diathermia. Aparat do leczenia słońcem wysokogórskim (Höhen-sonne). Leczenie odmą piersiową sztuczną.  
Mechanoterapia. Masaż wibracyjny. Leczenie wiądu rdzenia metodą Frenkla.  
Przy zakładzie znajduje się Oddział Wodolecznicy z najnowszymi urządzeniami: natryski, kąpiele, parowe rzędzkie i ruskie, kąpiele kwasowęglowe, solankowe, elektryczne wodne i świetne, czterokomorowe i t. d.  
Lekarz stały i akuszerka na miejscu.  
Ceny umiarkowane, poczynając od 2-ch rb. dziennie.

Znakomity środek odżywczy  
**KEFIR ZYCKIEGO**  
nagrodzony trzema złotymi medalami i jednym srebrnym  
poleca Apteka W. DANIELECKIEGO.  
Łódź, Piotrkowska 127, tel. 12-93. 4203

Oddawna egzystujący magazyn  
Jubilersko-Zegarmistrzowski  
**A. Duszke**  
Warszawa, Marszałkowska 102, tel. 105-39  
poleca wielki wybór zegarków oraz wyrobów złotych i brylantowych. 3845  
Uwaga! Kupuję złoto, srebro, brylanty i kwiaty lombardowe i płacę dobre ceny.  
Marszałkowska 102.

**WĘGIEL KOSTKA I**  
dostarczam do domów w ilościach od 20 korcy  
Mikołajewska 34. Telefon 34-65. ANTONI HEPPEN. 192.

**Kazimierz Ossowski, inżynier,**  
**Obronca PATENTOWY.**  
PETERSBURG — Wozniesiński Prospekt № 20.  
BERLIN — Potsdamerstr. № 5

241 pom. Adwokat. Przysięgi.  
**ADOLF WELLER**  
przeprowadził się na ulicę  
**PIOTRKOWSKA № 88,**  
tel. 11-51 — — godz. przyjęcia 4—7

Lecznica chorób skórnych i wenerycznych  
**D-rów Falka, Golca i Jelnickiego**  
ulica Wólczańska № 36. — Telefonu 14-81.  
Dla chorych stałych (oddzielne pokoje i ogólna sala) i przy chodniach. (Porada 60 kop. — Godz. przyjęć od 8—9 rano, 11<sup>1</sup>/<sub>2</sub>—1<sup>1</sup>/<sub>2</sub> w południe i 7<sup>1</sup>/<sub>2</sub>—8<sup>1</sup>/<sub>2</sub> wieczorem, w niedzielę i święta od 8—10 rano i od 12<sup>1</sup>/<sub>2</sub>—1<sup>1</sup>/<sub>2</sub> po połud. Roentgen, leczenie światłem i elektrycznością. — Badanie krwi przy syfilisie. 431

**SKŁAD WYROBÓW TABACZNYCH**  
**Feliksa OSIKOWSKIEGO**  
(dawniej Józefa Drabikowskiego)  
ul. Piotrkowska Nr. 103, tel. 33—16  
poleca wyroby tabaczne pierwszorzędnych fabryk. Oświadcza przytem, że ani w Łodzi, ani w Pabianicach, Zgierzu żadnej filii nie posiada.  
P. Józef Drabikowski, sprzedając mi swoją firmę, zobowiązał się aktem rejentalnym nie otwierać ani też nie prowadzić w wyżej wymienionych miastach składów tabaczych bądź pod swoją, bądź pod cudzą firmą; tymczasem na przeciwległym zbiegu ulic otworzył skład podobny pod firmą W. Drabikowski, który jednak z moim składem nie ma nic wspólnego. 224

Nasze panie.  
I  
Pani Stefa... włosy krucze,  
oko niby smola...  
Dzieci przez dzień cały tłucze,  
dyabłów w pomoc woła...  
Całkiem zmienia się wieczorem:  
cicha, miła, słodka,  
Gdy... ze swym adoratorem  
w cieniu drzew się spotka!  
II  
Pani Ewa... zawsze sama  
spaceruje w gaju,  
Odkąd zbrakło jej Adama,  
który uciekł z rajaju...  
Tym, co to Adamem gardzą,  
powiem bez halasu,  
Ze... raj był dotknięty bardzo  
wielkim zębem czasu!  
III  
Pani Mania... jej oblicze  
sprzeczność kojarzy,  
Ma całusy, jak słodczyce  
I... pieprzyk na twarzy...  
Lubi się otaczać wieńcem  
młodzieży jej głowa,  
A największym oblubieńcem  
jej... koniak Szustowa. 181

## STANOWISKO BETHMANN-HOLLWEGA.

Stanowisko kanclerza Rzeszy niemieckiej i prezydenta ministrów. Bethmann—Hollwega, staje się niemal z każdym dniem trudniejsze. Od czasu głośnej w całej Europie afery saverneńskiej, która z jednej strony doprowadziła do udzielenia kierownikowi polityki niemieckiej votum nieufności w parlamencie, z drugiej zakończyła się uwolnieniem od kary trzech głównych sprawców, a nawet nadaniem orderu pułkownikowi Reuterowi, trudności mnożą się i piętrzą w sposób, dający prasie niemieckiej powód do poważnych refleksyj i na temat blizkiego przesilenia wewnętrznego.

W samej rzeczy przez piątek i sobotę ubiegłego tygodnia obiegaly nawet w kołach poselskich niepokojące wiadomości, że Bethmann—Hollweg, po długiej audyencji u cesarza, wręczył prośbę o dymisyę. Z nim razem paść mieli także: podsekretarz stanu Zimmermann i prezes polityki berlińskiej, Jagow. W związku z temi wiadomościami donoszono, że Bethmann—Hollweg zamianowany będzie namiestnikiem Alzacyi i Lotaryngii.

Wiadomościom tym zaprzeczono wprawdzie z urzędowej strony, mimo to prasa berlińska podnosi, że stanowisko kanclerza jest bardzo zagrożone. Jako następców jego wymieniają admirała marynarki niemieckiej, Tirpitz, oraz byłego ministra skarbu i obecnego naczelnego prezesa prowincyi nadreńskiej Rheinabena, głośnego reakcyonistę ulubienca sfer konserwatywno — katystycznych i zacieklego wroga Polaków.

O ile pogłoski te się potwierdzą, trudno przewidzieć. Ale to nie ulega wątpliwości, że Bethmann—Hollweg w ostatnim czasie stracił zaufanie tak w kołach demokratycznych, jak konserwatywnych. W parlamencie ogromna większość demokratyczna udzieliła mu votum nieufności, w Izbie panów hr. Yorck v. Wartenberg wystąpił przeciwko niemu ze znanym atakiem, o którym przed kilku dniami obszernie referowaliśmy.

Za przykładem Izby panów poszła partya konserwatywna w Izbie posłów Sejmu pruskiego, imieniem której poseł Heydebrandt, którego niemiecka opinia publiczna z powodu ogromnych wpływów nazywa „niekoronowanym królem pruskim“, również politykę kanclerską podał wprost druzgocącej krytyce. Jak hr. Yorck w Izbie panów, tak Heydebrandt w Izbie posłów stanął na stanowisku, że premier pruski, jako kanclerz Rzeszy, zbyt ulega prądom demokratycznym i nie ma odwagi położyć tamy „tym szkodliwym dążnościom i zakusom“. I znowu jak w pierwszej, tak w drugiej Izbie Bethmann—Hollweg dał odpowiedź, która jest jak najzupełniejszą kapitulacją wobec wszechpotężnej reakcyi pruskiej.

Nie mówiąc już o dziennikach demokratycznych i socjalistycznych, które obie mowy premiera pruskiego gwałtownie atakują, nawet prasa centrowa podkreśla z naciskiem, że Bethmann—Hollweg w swej uległości dla stronnictw konserwatywnych posunął się za daleko. „Germania“ berlińska podnosi pomiędzy innemi, „że to nie był występ silnego polityka, ale dyplomaty, który pragnie ugłaskać swych nieprzejednanych przeciwników. Była to prośba błagalna, aby go nieco względniej traktowano. Heydebrandt był panem sytuacji. On dyktował prawa jako zwycięzca, premier przyjmował warunki, jako zwyciężony. Heydebrandt mówił jak człowiek, który wie czego chce i ani na jotę nie myśli zbacać z obranej drogi. Natomiast mowa premiera była rezygnacją, która stanie się dla niego grobem politycznym.

Trzeba pamiętać, że tak przemawia kierujący organ partyi centrowej, która w bardzo wielu kwestiach postępuje solidarnie z konserwatystami, której jednak ostatnie dwie mowy Bethmann—Hollwega ze względu na uległość wobec stronnictw reakcyjnych absolutnie nie zbudowały. Niemiecka opinia demokratyczna z artykułu „Germanii“ wnioskuję, że teraz i centrum przyłącza się do obozu demokratyczno-socjalistycznego, a ponieważ w Niemczech utarło się hasło, „że niezdrowo temu ministrowi, który z partya centrową nie umie na dobrej żyć stopie“, więc dni Bethmann—Hollwega uważać należy za policzone.

## Rekord zimna.

Według badań d-ra Zygmunta Jeżewskiego z Jenu, najniższa ze znanych temperatur w państwie niemieckiem przypadła w styczniu 1850 r. w Bydgoszczy na niepodany w zapiskach dzień. Rtęć w termometrze obniżyła się do — 36.6 C. poniżej zera. Rekord pod względem zimna w państwie austriackiem osiągnęła miejscowość Tamsweg pod Salcburgiem, gdzie mróz doszedł do 36 stopni C.

Kraje położone nad morzem Śródziemnem zachwalone są z powodu łagodnego klimatu, Ale i w tych krainach słońca zdarzają się dotkliwie zimna, których doświadczył niejedyn turysta. W dolinie Padu mróz dochodzi czasem nawet do 10 stop. C. Nawet w Rzymie obniżyła się już raz temperatura do 8 stop. poniżej zera.

Straszne wprost zimna panują w Skandynawii, tudzież w Rosyi. W głębi Szwecyi i w Laponii dochodzą mrozy do 45 stopni. W północno-zachodniej Rosyi nawet do 50 stopni C. Przysłowiową atoli stała się wyjątkowo mroźna zima w Syberyi. W zachodniej części Syberyi dochodzą mrozy do 60 stopni, a wschodnia Syberya ma największe mrozy na całym świecie. W mieście Wierchojańsku notowano temperaturę, wynoszącą 69.8 stop. C. poniżej zera. Ten punkt nazwano z tego powodu „biegunem zimna“.

„Rtęć — pisze podróżnik Middendorf — stężała zupełnie i stała się metalem stałym pod działaniem tak niskiej temperatury. Można z niej tworzyć gałki, można ją kuć i krajać jak ołów. Żelazo staje się kruchem i ostrze siekiery pęka jak szkło. Drzewo w miarę zawartej w niem wilgoci, staje się twardszem niż żelazo i nie można go rąbać. Tylko zupełnie suche drzewo nie opiera się uderzeniom siekiery. Zdaleka słychać chrzęst śniegu pod stopami, z hukiem pękają drzewa w borach, a daleko grzmoty dochodzą od pękających lodów i również pękającej ziemi. Trudno uwierzyć, że ludzie i zwierzęta mogą znieść tak straszne zimno“.

Na biegunie zanotował Nansen tylko 52.6 stopni.

W ostatnich latach meteorologowie zajęli się badaniem wyższych warstw powietrza. Baloniki z przyrządami, automatycznie rejestrującymi, wypuszczone wolno, wznosiły się do wysokości 40 kilometrów nad powierzchnią ziemi. W ten sposób stwierdzono bardzo niskie temperatury na wyżynach powietrznych. Przed dwoma laty znani meteorologowie: profesor Berson (pochodzi z Nowego Sącza) i dr. Elias stworzyli na tej drodze „rekord zimna“. Koło Szirati nad wschodniem wybrzeżem jeziora Wiktorji w niemieckiej Afryce wschodniej obaj ci uczeni puścili balon pilotowy z przyrządami automatycznie notującymi. Na wysokości 19,330 metrów termometr zanotował 84,3 stopnie C. poniżej zera, to znaczy o 14.5 stopni więcej, niż wynosi najniższa temperatura na Syberyi.

Idąc w zawody z naturą, ludzie zdołali wytworzyć sztucznie jeszcze niższe temperatury. Za pomocą mieszaniny dwóch części lodu i jednej części soli kuchennej można wytworzyć temperaturę, wynoszącą 20 stopni poniżej zera. Mieszanina 2 części chlorku wapna i 1 części śniegu tworzy temperaturę dochodzącą do 42° niżej zera. Gazy w stanie płynnym, ulatniając się w naczyniu o bardzo rozrzedzonym powietrzu, obniżają temperaturę w niezwykły sposób. Prof. Kammerlingh Onnes w Lejdzie zdołał za pomocą płynnego wodoru doprowadzić helium do stanu płynnego, przyczem uzyskał temperaturę 268,5 stopnia C, poniżej zera. Jest to najniższa uzyskana dotąd temperatura.

## Jeszcze o nagrodach Nobla.

Czytelnicy nasi przypomną sobie może, ile hałasu narobiła w roku zeszłym wieść, iż jedna z nagród Nobla ma być ofiarowana cesarzowi niemieckiemu, Wilhelmowi II, jako „podporze pokojowych stosunków między wielkimi mocarstwami“. Okazała się ta wieść mylną. Później, gdy już ogłoszono listę nagród, zjawił się w jednym z czasopism szwedzkich list, wyjaśniający właściwe intencje ofiarodawcy.

Obecnie, zaznajomiwszy się z treścią tego listu, możemy podzielić się nią z czytelnikami.

Autorem listu jest inżynier Leonard Hwass, szwedzki rodowity, wynalazca na niwie wyrobu jedwabiu sztucznego.

Hwass pragnął w tym celu za materiał surowy użyć drzewa co zapewniłoby znakomite dochody ojczyźnie jego, Szwecyi, bogatej w drzewo i w tani motor naturalny, wodospady.

Pracując nad urzeczywistnieniem swoich pomysłów, zaznajomił się on w Paryżu z Alfredem Noblem, który już wówczas, na lat parę przed śmiercią, miał gotowy wiekopomny testament.

Nobel zaofiarował wynalazcy pomoc pieniężną, lecz Hwass odpowiedział mu, że on i jego wspólnik mają fundusze dostateczne, więc zasiłek byłby zbyteczny.

Takie oświadczenie, przekonywające o bezinteresowności młodego uczonego, zbliżyło obu tak dalece, że Nobel powołał Hwassa do grona osób, które podpisały testament Nobla, z nadmienieniem, iż testator był całkowicie zdrowy na umyśle.

Nobel przewidywał już wówczas, że interesowani będą usiłowali testament jego zważyć. Rzeczywiście zamach taki zrobiono, szczęściem bez skutku.

Z rozmów, a także i z poezyj lirycznych Nobla (dotąd nie ogłoszonych drukiem), Hwass wyniósł pogląd jasno określony na właściwe zamiary Nobla, który umierając bezdzietnie i pozostawiając 36 milionów koron majątku (korona czyli krona szwedzka jest równa bezmała 52 kopiejkom), zapisał 1 milion swoim ubocznym krewnym — Nobel nie miał dzieci — resztę zaś przeznaczył na kapitał stypendyalny, od którego procent ma być corocznie dzielony między zasługujących na to, bez względu na ich wyznanie i narodowość.

Zapamiętania swoje Hwass streszcza w trzech „tezach“.

Teza I. Nagrody nie powinny być uważane za odznaczenia, za gratyfikacje, lecz powinny być dla nagrodzonych zachętą do dalszej owocnej pracy i umożliwiać im tę pracę, której przedtem na przeszkodzie stał brak środków.

Teza II. Ludziom mającym nie należy dawać zasiłków. Sam Nobel miał się kiedyś wyrazić w ten sposób „kto posiada 150,000 koron, ten może i powinien o własnych siłach pracować dalej. Pomoc pieniężna rozleniwilaby go tylko“.

Tu p. Hwass wymienia różnych nagrodzistów, którym udzielono zasiłki z procentów od kapitału Nobla; w ich liczbie wspomina Sienkiewicza, „właściciela pałacu wielkopańskiego“ oraz świeżo nagrodzonego Rabindranatha Tagorę, „jednego z arystokratów hinduskich“.

Teza III. Nagrodę należy dawać ludziom, przed którymi jest jeszcze szereg długi lat pracy, a nie starcom, po których niebawem odziedziczyć mają ten fundusz spadkobiercy, bynajmniej nie zasługujący na taki zasiłek.

Tu znowu przytacza kilku takich podeszłych wiekiem premiantów, którzy mało co przeżyli nagrody otrzymane.

W zakończeniu prosi gazety świata całego, iżby notowały ludzi młodych, odznaczających się pracą twórczą, i nazwiska ich przysyłały do akademii szwedzkiej w Sztokholmie, ułatwiając jej w ten sposób wybór, i umożliwiając złomkom swoim utalentowanym pozyskanie odpowiednich środków, do zabezpieczenia bytu bez troski o dach nad głową i kawałek chleba powszedniego.

S. R.

## PRZYKAZANIA NARODOWE.

Organ poświęcony sprawom ziemi łomżyńskiej „Wspólna praca“ przytacza następujące zasady, które ujęte w formę przykazań gorąco polecamy naszym czytelnikom.

Bracie Polaku i sestro Polko:

1. Bądź zawsze w gotowości poświęcić życie i mienie na ołtarzu pomyślności twej ojczyzny, albowiem bez tego własna twa pomyślność nie ma dostatecznej gwarancji.

5. Polskość swoją akcentuj zawsze i gdziekolwiek żyjesz na kuli ziemskiej.

3. Broń praw ojczystej mowy, niechaj w

ustach twoich brzmi czysto piękna twoja mowa polska.

4. Kochaj twą ziemię i nie sprzedawaj jej obcym.

5. Przewodnią myślą twego życia, niech będzie budzenie i kształcenie ducha wśród ciemnych twoich współbraci.

6. Pracuj nad oświatą i umoralnieniem ludu twego.

7. Pracuj nad organizowaniem ludu w stowarzyszenia i związki samopomocy kulturalnej i społecznej.

8. Spożywaj tylko wytwory pracy rąk polskich i bądź wierny hasłu „swój do swego”.

9. Rozwijaj w sobie cnoty wszelkie, gdyż dzięki temu osiągnie naród polski harmonię i spójnię wewnętrzną, bogactwo materialne, zdrowie fizyczne i autorytet moralny nazewnątrz.

10. Płać chętnie grosz składowy na cele publiczne.

Zachowujmyż tedy wszyscy te 10 przykazań narodowych, a na błogie skutki długo oczekiwać nie będziemy.

### O podatek szpitalny.

W roku 1913 podatek szpitalny, przeznaczony na pokrycie kosztów kuracyjnych za leczenie biednych mieszkańców Łodzi w szpitalach, pobierany był w stosunku 15% od podatku podymnego z nieruchomości. W roku bieżącym podatek ten przewidywany jest w zwiększonej sumie, gdyż liczba chorych, leczących się w szpitalach na koszt miasta, znacznie wzrosła.

Ponieważ podatek szpitalny już obecnie dosięgnął takiej normy, że stał się zbyt uciążliwym dla właścicieli nieruchomości, przeto niektórzy z nich postanowili wnieść prośbę zbiorową o pociągnięcie do płacenia podatku szpitalnego nie samych tylko właścicieli nieruchomości, lecz wszystkich mieszkańców miasta, zwłaszcza, że prawo nie nakłada płacenia tego podatku wyłącznie na właścicieli nieruchomości, ale wyraźnie mówi, że opłata obciąża mieszkańców miasta.

Podatek ten dla obywateli jest tem uciążliwszy, że płacą go wyłącznie właściciele nieruchomości chrześcijanie, żydzi bowiem płacą kosztą kuracyjne za biednych członków gminy żydowskiej oddzielnie z funduszy tej gminy. Koszta te są nieznaczne, gdyż w szpitalach leczą się bardzo mało żydów.

Zwolenieni od podatku szpitalnego właściciele nieruchomości—żydzi konkurują cenami lokali w swych domach z chrześcijanami, obciążonymi większym podatkiem. Wobec tego obywatele domagać się będą zaprowadzenia systemu pobierania podatku szpitalnego na wzór Warszawy, gdzie ciąży on na wszystkich mieszkańcach.

(e)

### KALENDARZYK TERMINOWY.

IMIONA SŁOWIAŃSKIE. Dziś Chwaliboga. Jutro Miłozna. Pojutrze Skarbimira.

TEATR POLSKI. (ul. Cegielińska Nr. 63). Dziś „Demon ziemi”, Wedekinda. Początek o godz. 8-ej min. 15 wieczorem.

— Jutro „Orle” Rostanda. Początek o godzinie 3-ej po poł. Wieczorem „Demon ziemi”. Początek o godzinie 8-ej m. 15.

TEATR POPULARNY (Konstantynowska nr. 16). Dziś „Piękna Rizetta”. Początek o godzinie 8-ej m. 15 wieczorem.

— Jutro „Szytgar”. Początek o godz. 3 po poł. Wieczorem „Targ na dziewczęta”. Początek o godzinie 8-ej min. 15.

TEATR MINIATURE z Warszawy (Cegielińska 34, dawniej „Urania”). Codziennie dwa przedstawienia: o godz. 8 i 10; w niedziele i święta cztery przedstawienia: o godz. 4, 6, 8 i 10 wiecz.

TEATR LUDOWY (Przejazd 34). Jutro „Wesele Fonsia” Ruszkowskiego. Początek o godz. 7 wiecz.

KONCERT urządza jutro Towarzystwo muzyczne im. Chopina (Wólczańska 25). Początek o godzinie pół do 9-ej wiecz.

KONCERT-RAUT urządza Dziś T-wo opieki szkolnej (w sali techników przy ul. Spacerowej).

STOW. ZWOL. ROZWOJU FIZYCZNEGO (Nawrot 25) urządza d z i s wieczornicę. Początek o godzinie 8-ej wieczorem.

STOW. ZWOL. SPORTU (Nowo-Spacerowa 49). Dziś zabawa taneczna.

STOW. WZAJEMNEJ POM. PRAC. W PRZEM. I HANDLU urządza d z i s „Sobótkę” (Wólczańska Nr. 25). Początek o godz. pół do 9-ej wieczorem.

„REDUTA ŚMIECHU” odbędzie się d z i s w sali hotelu „Savoy”.

TOW. ABSTYNETÓW „PRZYSZŁOŚĆ” urządza d z i s wieczornicę (Konstantynowska 12). Początek o godz. 9-ej wieczorem.

ZEBRANIA. Dziś zebranie sekcji tkackiej przy Stow. majstrów fabr. o godz. 8-ej wiecz.—Jutro ogólne zebr. czl. Stow. czel. tokarskich o godz. 3 po poł. (Andrzeja 44). — Jutro ogólne zebr. roczne czl. komitetu schroniska dla naucz. o godz. 4 po poł. (Ewangelicka 9, szkoła-p. Berlichówny). — Jutro zebranie majstrów kowalskich o g. 3 po poł. (Składowa 28).

MUZEUM NAUKI I SZTUKI (Piotrkowska nr. 91) otwarte codziennie od godz. 4 pp. do 10 wieczorem; a w niedziele i święta od godziny 12 w południe do 10 wieczorem.

## KRONIKA

(x) Z przemysłu bawełnianego międzynarodowego. Prezes związku międzynarodowego fabrykantów bawełnianych osobnym cyrkularzem informuje członków związku o stanie obecnym rynku międzynarodowego bawełny. Cykularz ten ocenia położenie rynku pesymistycznie zalecając zarazem skrócenie czasu pracy nie tylko w fabrykach w Anglii, lecz i na kontynencie Europy oraz Ameryki o 4 godziny w tygodniu.

(x) Syndykat węglowy. Do syndykatu węglowego „Prodogol”, zawiązanego przez kopalnie rosyjskie węgla, należą obecnie następujące towarzystwa kopalń węgla: Ruterenskowskie (zakupione obecnie przez towarzystwo Briańskie), Gołubowskie, Jekaterynowskie, Południowo-Rosyjskie, Rosyjsko-Donieckie, Irmińskie, Krzyworskie, Franko-Rosyjskie, Towarzystwo Koreńców i Szpilew, Briańskie, Towarzystwo Gosudarewo-Bojrak, Aleksiejewskie, Prohorowskie, Sielernowskie, Południowo-Rosyjskie Dnieprowskie i Nikoł-Michajłowskie.

(a) Zawieszenie wypłat. W Ekaterynostawiu zawiesiła wypłaty firma „Bracia G. J. Rozenberg”, pasywa wynoszą 300,000 rb.; w Samarze—Tow. K. Astafjew, A. Szczegłow i S-ka—pasywa 100,000 rb.; w Kiszynowie „Uszer Ok-sinojt”—pasywa 75,000 rb.; w Symferopolu firma „Gordon”—pasywa 57,000 rb.; w Charkowie firma „P. W. Anatowski”—pasywa 50,000 rb.; w Petersburgu „A. Iwanow”—pasywa 30,000 rb.; w Kostromie firma „J. Achmelkin”—pasywa 50 tys. rb.; w Orelce firma „I. Ch. Bielgow”—pasywa 25,000 rb.; w Bachtumie „M. G. Nowicki”—pasywa do 40,000 rb.; w Warszawie „Lewin Epstein i S-ka”—pasywa 70,000 rb.

(e) Dochód z telefonów zamiejscowych. W roku ubiegłym przez telefony Łódź-Warszawa, Łódź-Piotrków i Łódź-Tomaszów wypowiedziano 24,000 rozmów, które przyniosły dochodu brutto 17,069 rb. 27 i pół kop. w tem czystego zysku 9,540 rb. 5 i pół kop.

W porównaniu z rokiem 1912 zysk okazał się mniejszy z górą o 1000 rb.

(e) Nowe wagony tramwajowe. Wobec zwiększenia się ruchu pasażerskiego na łódzkich tramwajach miejskich zarząd tramwajów postanowił powiększyć tabor wagonów. W tym celu

## KRONIKA TYGODNIOWA.

Węgiel. — Gdzie są przyczyny drożyzn. — Bałe i kar-nawał. — Tańczymy na dobroczynność. — Konkursy na sztukę stosowaną. — Balik podlotków i list ojca. — Uczciwość nasza.

Najsmutniejszą i najbardziej aktualną sprawą w ubiegłym tygodniu była sprawa węglowa.

Panujący od kilku dni mróz przyczynił się do większego, niż zwykle zapotrzebowania węgla, wobec czego nasze najwięksi interesy zostały w ten sposób zaskoczone, że nie mogły swojej klienteli węgla dostarczyć.

Najpierw „podskoczyły” ceny o 10 kop. na korcu, później o 20, aż wreszcie „dojechały” do 1—90...

Wczorajszy „Kuryer Warszawski” zanotował dwa bardzo znamienne fakty: oto pierwszy z targu węglowego na stacyi towarowej kolei Warszawsko-wiedeńskiej doniósł, że tam na placu sprzedawano węgiel od 120 do 140 kop. za korzec. Ciekawa rzecz, dlaczego hurtownicy łódzcy, którzy za przewóz węgla płacą taryfę o wiele mniejszą, gdyż prawie o 1/4 droga do Łodzi krótsza z Zagłębia, aniżeli do Warszawy, dla czego, powtarzam, sprzedają ten węgiel drożej, niż warszawcy!

Na to hurtownicy i składnicy już rozpuścili swoją pantoflową pocztą wyjaśnienia, a mianowicie te, że kolej warszawsko-wiedeńska nie dostarcza węglarek. „Kuryer Warszawski” potwierdza tę wiadomość. Brak jednak tych węglarek dla Warszawy, jak i dla Łodzi zapewne również jest dotkliwy, mimo to w Warszawie węgiel jest o jakieś 30 kop. a może i więcej na korcu tańszy. Podnoszę umyślnie tę kwestyę, w nadziei, że hurtownicy nasi zechcą zapewne wyjaśnić ten niezwykły przypadek, który narzą

mieszkańców naszego miasta na tak kolosalne straty.

Jestem przekonany, że ceny obecne nie utrzymają się długo, w każdym razie na te wypadki muszą zwrócić uwagę radni miasta. Zwyczaj bowiem węgla nie dotyka milionerów łódzkich, którzy mają węgiel albo z własnej kopalni, albo też zakontraktowany na rok cały, ale tę najuboższą ludność, która codziennie na ćwiartki kupuje „czarne dyamenty”, aby nimi podtrzymać bodajby znośną temperaturę w swoich na wydmuchu stojących chatkach.

Jedni chuchają w ręce z zimna, drudzy, aby się rozgrzać, czy rozpalić tańczą „na umor”.

Nie robią tego piękne panie i podtusiałi panowie z ochotą, broń Boże, jeno dlatego, że tak obyczaj i skromność nakazuje, że ku temu popycha ich niezwykła wrażliwość serca na niedolę ludzka.

Wszak każdy nasz bal ma jakiś szlachetny cel, jakiś ideowy podkład.

Jestem przekonany, że gdyby tym tłumom kazano tańczyć bez tych ideowych celów, żadna łódzka panna nie ruszyłaby nóżką.

Przecież miłsze są sporty, niż kręcenie się w kółko lub podrygiwanie w takt pałeczki, którą trzęsie pan „kapelmistrz” czyli dyrektor orkiestry...

Toteż tylko tak wzniosłe cele, jak pomoc w niedoli, jak pomoc nędzy pobudzają nasze panie do zabaw, a co zatem idzie i do rywalizacji w ubiorach.

Niech biedna szwaczka zarobi — słyszałem już niejednokrotnie wygłaszane to zdanie przez naszych domorosłych ekonomistów. I biedna szwaczka rzeczywiście z wysiłkiem pracuje, bo pani bankierowa wybiera się na bal z dwiema córkami, a pani dyrektorowa z trzema.

Noc niedawno zapadła, kury — czujne tu i owdzie chowane na przedmieściach dawno wypiały swoją piosenkę o północy, już do lampy

trzeba było dolać drugi raz nafty, bo tamta wypaliła się zupełnie, a biedna szwaczka pracuje aby coś zarobić. A gdy sukienka zrobiona, gdy wyślępane wszystkie dziurki i hafty, gdy już przycepiłone zostały koronki i biedna szwaczka niesie sukienkę z rachunkiem, wtedy pani bankierowa zabiera suknie, a po pieniądze każe tej „hołocie natrętnej” przyjść później, to jest za miesiąc, aby potem zwymyślać za natręctwo i zagrozić, że roboty więcej nie dostanie, jeśli się jeszcze raz upomni.

— Niech biedna szwaczka zarobi — mówią ekonomiści, nie wnikając w to, że tylko ta praca daje zyski, która napływa równomiernie i bez nerwowych wysiłków jest wykonywana.

Druga wielka wada naszych pań z towarzystwa jest ta, że muszą się bawić tylko w jedwabkach, aksamitach, pluszach i t. p.

Hasło piękne powoduje niem, ale same do tego hasła nastroić się nie chcą.

Zabawa potrzebna młodzieży, ale przecież młodość jest tak piękną, tak kwitnącą, że nie potrzeba do niej specjalnych materyj, aby podnieść świeżość i urodę, jak dla pięknego kwiatu nie potrzebny jest wazon kosztowny. Żywy kwiat zawsze będzie jeden i ten sam — czy w dzbanku osadzony, czy przypięty do sukni lub kruczycich włosów na przepięknej głowce!

Gdybym miał fabrykę wyrobów bawełnianych, corocznie wyznaczałbym konkurs na wieczorek, na którym panie byłyby tylko w bawełnianych sukniach.

Pan Henryk Grohman ofiarował pewną sumę na konkurs dla sztuki stosowanej, który ma być rozegrany w Warszawie. Możemy przykładać tylko łaskawej ofercie, ale czy nie dobrze byłoby, żeby nasi fabrykanci wznowili szlachetną myśl ś. p. Juliusza Kunitzera, który ogłosił konkurs na wzór barwny do druku na batystach.

Rozmawiałem w tej kwestyi z paroma fa-

# BAR „WERSAL”

nabyty przez właścicieli „TIWOLI” i p. Szymanowskiego, po gruntownym odnowieniu

**dziś został otwarty**

i prowadzony będzie pod osobistym nadzorem właścicieli i kierunkiem pierwszorzędnego kachmistrza.

307

zwrócił się do fabryki w Kolonii z zapytaniem, w jakim okresie czasu fabryka może dostarczyć 10 wagonów tramwajowych nowego typu.

(—) **Z życia więziennego.** Dotychczas zdarzało się niejednokrotnie, że osoby skazane na ciężkie roboty nie były w stanie znieść surowego rygoru, panującego w ciężkich robotach i z powodu słabego zdrowia przenoszone były do więzień ogólnych.

Obecnie główny zarząd więzień wyjaśnia, że jeżeli stan zdrowia więźniów takich się poprawi, to powinni oni być przeniesieni z powrotem do więzień katorżniczych, celem odcierpienia pozostałego terminu kary. Czas spędzony przez więźniów, skazanych na ciężkie roboty w więzieniach ogólnych, zaliczany im jest na zwykłych zasadach: dzień za dzień.

(x) **Rynek pieniężny.** Dyskonto prywatne w Berlinie 3 proc., dyskonto wiedeńskie 4 1/4 proc., londyńskie 3 1/8, Paryskie 3 i pół.

Bank państwowy w Berlinie zniżył dyskonto z 5, na 4 i pół procent, bank narodowy brukselski z 5 na 4 i pół proc., narodowy bank duński z 6 na 5 i pół proc., bank narodowy sztokholmski z 5 i pół na 5 proc., bank narodowy szwajcarski z 4 i pół na 4 proc.

Na giełdzie paryskiej walory przemysłowe zwłaszcza rosyjskie stały mocno.

Waluty: za sto marek płacono 46 rb. 37 i pół kop. Kursy za wszystkie waluty obniżono.

(e) **Z niemieckiej komisji szkolnej.** Wczoraj wieczorem w magistracie łódzkim odbyło się posiedzenie członków niemieckiej komisji szkolnej, na którym ustanowiono sumy pozycji pojedynczych rozkładu podatku na utrzymanie szkół początkowych niemieckich w r. 1914.

(e) **Sprzedaż drzewa z lasu miejskiego.** Na odbytej w dniu onegdajszym w magistracie łódzkim licytacji na sprzedaż drzewa z lasu miejskiego, przeznaczonego na wyręb dla oczyszczenia terenu pod budowę szpitala pod Karolewem nabyli partje drzew Dawid Łęczycki za sumę 2504 rb. i Jakubowicz za sumę 2651 rb.

(a) **Road Amundsen w Łodzi.** W dniu 4-go lutego r. b. przybędzie do Łodzi znakomity odkrywca bieguna północnego i badacz stref polarnych Road Amundsen, i wygłosi odczyt na temat „Moja podróż do bieguna północnego”.

Odczyt ilustrowany licznymi przezroczeniami i zdjęciami kinematograficznymi, wziętymi na miejscu wyprawy, wygłoszony będzie w sali koncertowej przy ulicy Dzielnej № 18.

Amundsen przyjeżdża do Łodzi z Warszawy, zaproszony przez Towarzystwo „Alliance Française”.

Z Łodzi Amundsen udaje się do Pragi Czeskiej i Wiednia, gdzie wygłosi takie same odczyty.

(z) **Odwolany odczyt.** Zapowiedziany w numerze wczorajszym „Rozwoju” na dzień 26 b. m. odczyt p. Zemonon'a p. t. „Dusza francuska”—jak nam dziś komunikuje T-wo Alliance Française nie odbędzie się z powodu ciężkiego zastąpienia prelegenta.

(x) **Odczyty.** Tow. „Krzewienia Oświaty” przypomina, że dziś t. j. w sobotę, 24 b. m. o godz. 8 i pół wieczorem, w lokalu przy ulicy Mikołajewskiej № 11. Adw. Przys. Eug. Sokółowski wygłosi odczyt p. t. „Szczęście”; jutro zaś t. j. w niedzielę o godz. 4 po poł. powtórzy swój odczyt „Matka a Matka”.

Bilety wejścia od 10 do 50 kop. dla członków po 5 kop.

(a) **Pamięćł Matejki.** W celu uczczenia pamięci Jana Matejki, mistrza malarstwa polskiego, z okazji dwudziestej rocznicy zgonu jego, Zarząd Muzeum nauki i sztuki organizuje w dniu 26 b. m., o godz. 8 wieczorem w sali Stow. techników odczyt artysty malarza K. Krzyżanowskiego p. t. „Matejko i jego twórczość”.

(x) **O współzyciu zwierząt.** Staraniem stow. „Wiedza”, wygłosi jutro p. Pierchlewski w sali jadalnej Geyera przy ul. Piotrkowskiej № 289, nader zajmujący odczyt ilustrowany przezroczeniami, p. t. „Współzycie zwierząt”.

Początek o godz. 4 po poł.

(x) **Czytanki dla dzieci.** Jutro w niedzielę

o godz. 2 i pół po poł. odbędą się staraniem „Wiedzy” następujące czytanki dla dzieci: w sali Geyera przy ul. Piotrkowskiej nr. 289, „Mały Eskim”, w sali zaś Poznańskiego przy ul. Ogrodowej nr. 18 „Wnuczka Kazimierza”.

Czytanki ilustrowane będą obrazami niknącymi.

Wejście na czytanke po 2. kop.

(x) **Z tow. szerzenia wiedzy handlowej.** W poniedziałek d. 26 b. m. o godz. 9 wieczorem w lokalu szkoły handlowej przy ul. Długiej nr. 45, odbędzie się ogólne roczne zebranie członków łódzkiego tow. szerzenia wiedzy handlowej.

Porządek dzienny zebrania obejmuje: sprawozdanie zarządu za rok ubiegły, sprawozdanie komisji rewizyjnej, zatwierdzenie budżetu na rok bieżący, wnioski zarządu wreszcie wybory.

W razie nieprzybycia wymaganej przez ustawę liczby członków, następne zebranie w II terminie odbędzie się w tymże lokalu w poniedziałek d. 9 lutego o godz. 9 wiecz. i będzie prawomocne bez względu na ilość przybyłych osób.

(a) **Ze Schroniska dla nauczycielek chrześ.** Przypominamy, że jutro w niedzielę o godz. 4 po południu w lokalu szkoły p. L. Berlichówny, przy ul. Ewangelickiej № 9, odbędzie się ogólne zebranie roczne Schroniska dla nauczycielek chrześcijańskich Łodzi i okolicy.

(x) **Zebranie organizacyjne.** Onegdaj pod przewodnictwem p. Górnickiego odbyło się organizacyjne zebranie chóru św. Cecylii przy kościele św. Anny, w którym wzięło udział i zapisało się 35 członków.

Po zagajeniu zebrania na prezesa powołano p. Adama Górnickiego, na jego zastępcę p. K. Petelskiego, na skarbnika A. Sikorskiego, na sekretarza B. Pawliaka, a na gospodarza p. F. Gniotka.

Na zastępców pp. W. Mołdziejewskiego, J. Cybarta i E. Ziomka.

Do komisji rewizyjnej weszli pp. L. Krzyżczanik, J. Skarżyński i N. Jeske.

chowcami, z których jeden stworzył następujący zarzut:

— My wzory robimy przeważnie takie, które znajdują pokup na Wschodzie. Tym utartym szlakiem chodzić nie można. Kobieta wszędzie jest jednakowa i wszędzie posiada gust i pewne poczucie piękna. Ona niezawsze będzie hołdowała materji przeciążonej olbrzymimi czerwonymi kwiatami, ona weźmie to, co jej się podobą.

To też wznowienie konkursów na własne, oryginalne wzory podniosłoby znacznie wytwórczość łódzką, a zachęcenie na razie do używania sukien batystowych i perkalikowych na wieczorkach, czy to w formie prezentów lub nagród zrobiłoby niezawodnie przełom w poglądach osób bawiących się kosztownie.

Moda, jak wszystko na świecie, a może jeszcze rychlej, niż inne rzeczy da się wprowadzić!

Czyż dawne to czasy, kiedy kobiety nosiły krynoliny, dziś panie w czambuł potępiają tego rodzaju ubiór, uważając go za śmieszny i wysoce niewygodny, zwłaszcza w tych wypadkach, gdy potrzeba wyjrzeć oknem, lub schylić się po chusteczkę...

Kto wie? czy z dzisiejszej mody za lat parę nie będą się również naigrawać kobiety i traktować ją w ten sposób, jak dziś traktują krynoliny.

Najpiękniejszą rzeczą we wszystkim jest zachowanie umiaru. To też dążność do tego umiaru powinna się rozwijać wśród warstw najbardziej inteligentnych—ale nie u tych, gdzie próżność głównie gości.

Próżność i bezmyślność jest krewniaczką płytkich tylko umysłów. Kwestyi tej dotyka jeden z ojców w liście pisanym do nas.

Oto jego treść:

— Mój redaktorze, piszę do ciebie list, nie dotykając ani osób, ani miejsca, gdzie się to

działo; mniemam, że i ty nie zechcesz się wtajemniczać w szczegóły, boć zapewne tobie, jak i mnie nie chodzi o to, czy ten lub ów spełnił niżej opisany fakt, ale raczej o to, aby następnie ten fakt się nie powtarzał.

Mam córkę na jednej z pensji, wszystko jedno—gdzie się ta pensja znajduje, w Kielcach, Kiernozi czy Warszawie, Poznaniu lub Krakowie, Mińsku lub Odesie, dosyć, że na pensji tej uczy się sporo żydówek, czego również im za złe nie poczytuje, bo oświata może im nowe drogi wskazać, uczciwiej je skierować.

Przełożona, chcąc uprzyjemnić swojej gromadce mozolny czas, schodzący na naukach i pracy, wydała im balik.

Jak nasze filantropki, tak i sama przełożona hołdowała tym samym zasadom, że bal musi być ideowy.

Urządziła więc go na wpisy i aby obetrzeć jaknajwięcej łez biednym uczniom i wyręczyć rodziców niechętnie płacących za naukę swoich dzieci, przełożona urządziła balik w jednym z klubów czy stowarzyszeń, zachęcając, aby uczennice poprosiły brać i krewnych swoich, również uczniów.

Dotąd wszystko w porządku.

Takie bale robią się wszędzie. W Krakowie baliki te mają nawet specjalną swoją nazwę „wieczorek podlotków”, gdzie panienki w krótkich spódniczkach zabawiają się z kolegami, chłopcami, nie mającymi więcej nad lat siedemnaście.

U nas żydówki prędzej dojrzewają, aniżeli polki. Jest to właściwością rasy. To też nie zadowolniły się one i na owym balu młodzieżą podrastającą, ale sprosiły cały szereg komiwojażerów, buchalterów, agentów i t. p., a że w bufecie na cele dobroczynne można było dostać koniacczku i wina kaukaskiego... więc też pensyo-

narczki żydówki, pojmujące inaczej życie, niż się to wśród nas utarło, chętnie z panami trącały się kieliszeczkami.

Proszę więc, w imieniu moim, zaprotestować, aby się to czasami w Łodzi nie powtórzyło!

Nie dziwimy się, broń Boże, słowom przytoczonym powyżej przez jakiegoś „zaprzętego” łodzianina, jak go nazwie ten obóz inny, zowiący się „wysoce postępowym”, boć u nas w Łodzi dużo jest takich zaprzętańców, którzy kochają szczerze życie bardziej idealne niż przy kieliszku, którzy cenią inną, niż łódzka uczciwość.

Za przykład niech posłuży scena, która rozegrała się nie na „teatrum”, ale... na galerji.

Dano sztukę Stasiaka „Milionerzy”. Jest tam scena, w której dwaj milionerzy amerykańscy chcąc się przekonać, czy są uczciwi na świecie ludzie, zakładają bank i robiąc w nim operacje finansowe, mylą się na swoją niekorzyść, wydając ludziom więcej, niż się należy. Przychodzą radcowie i dobrze urodzeni, świętoszki i dewotki, a każdy z nich bez skrupułu bierze, niby niechcący, wyplacony nadatek. Znajduje się jeden człowiek, nieco lepszy, który ma jeszcze sumienie, więc waha się, czy wręczyć niesłusznie mu nadplacone pieniądze, czy zwrócić kasyerom.

— Nie bierz! nie bierz!—odezwały się głosy na galerji,—lub też: wstydz się, kochanku!

I te głosy galerji, to jest uczciwe sumienie naszych najszerszych warstw, wyszłych niedawno jeszcze z łona moralnie zdrowego polskiego ludu.

Łódzki „handlowiec-aferyzta” skrupułów tak naiwnych dawno już nie podziela.

X. X.

(x) **Stowarzyszeni.** Liczba członków w Towarzystwach pożyczkowo-oszczędnościowych nieustannie wzrasta.

W 1912 w 101 czynnych kasach w gubernii piotrkowskiej było członków 100710, a zatem o 22 proc. więcej niż w r. 1911.

(x) **Z kas pożyczkowo-oszczędnościowych.** Ogólne roczne zebranie członków łódzkiego popularnego Tow. pożyczkowo-oszczędnościowego odbędzie się 1 lutego o godz. 2 po południu w lokalu własnym, przy ul. Widzewskiej № 101. Zarząd prosi członków o jaknajliczniejsze przybycie.

(x) **Żydzi w Towarzystwach pożyczkowo-oszczędnościowych.** Z 69 towarzystw polskich w gub. piotrkowskiej 61 nie ma ani jednego żyda, w ośmiu bardzo nieznaczny udział żydów gdyż zaledwie 79 żydów na 6,231 członków. Zato w Towarzystwach mieszanych udział żydów jest bardzo znaczny.

W żydowskich towarzystwach również udział chrześcijan jest niewielki.

(i) **Z Tow. opieki nad zwierzętami.** Onegdaj o godz. 8 wieczorem odbyło się posiedzenie zarządu łódzkiego oddziału Tow. opieki nad zwierzętami, pod przewodnictwem wice-prezesa p. E. Jezierskiego.

Po odczytaniu protokołu z poprzedniego posiedzenia i przejrzeniu załatwionej i świeżo nadesłanej korespondencji, postanowiono: uregulować rachunek p. Terakowskiego za dostarczone blankiety i 675 kart członkowskich; raport członka oddziału p. H. Ajla w sprawie znechęcia się nad końmi na stacji Łask dyżurnego strażnika ziemskiego, przesłać do naczelnika ziemskiej straży w Łasku; wyznaczono termin ogólnego zebrania członków oddziału na dzień 27 marca r. b., a wraz z niedojściem do skutku pierwszego zebrania powtórne na d. 3 kwietnia r. b.; do opracowania sprawozdania z działalności oddziału i zarządu za rok 1913, zaproszono następujące osoby: pp. E. Jezierskiego, K. Weigelta i M. Ziemiańskiego; wyznaczono nagrody pieniężne za współdziałanie celom Tow.—stółkowemu IV cyrkulu № 222, w sumie 3 rb. a stróżowi Franciszkowi Widawskiemu 2 rb.

W końcu poczet członków Tow. przyjęto 9 osób. Posiedzenie zakończono o godz. 10-ej wieczorem.

(x) **„Wzajemna pomoc“.** Towarzystwo ubezpieczeń na życie „Wzajemna pomoc“ istniejące w Warszawie przy ul. Włodzimierskiej nr. 1, oparte na zasadach kooperatywy, uzyskało zmianę ustawy mocą której może działać w całym Królestwie Polskim, otwiera ono główną reprezentację w Łodzi, którą powierzyło p. Witoldowi Rzętkowskiemu.

Biuro reprezentacji otworzono przy ulicy Piotrkowskiej w domu nr. 121.

(x) **Zebranie pończoszników.** Ogólne roczne zebranie cechu czeladników pończoszniczych odbędzie się jutro 25 b. m. w sali III-go oddziału straży ogniowej ochotniczej, przy ul. Mikołajewskiej № 54.

Zarząd prosi majstrów i członków o liczne i punktualne przybycie.

Początek zebrania o godz. 2 po południu.

(x) **Z „Lutni“.** Zapowiedziany na sobotę, 31 b. m., bal maskaradowo-kostyumowy odbędzie w szerokich kołach towarzyskich naszego miasta duże zainteresowanie. To też zarząd „Lutni“ nie szczędzi starań, aby zabawa ta wypadła pod każdym względem udatnie i zadowoliła nawet wybredne wymagania gości balowych.

Roboty dekoracyjne w całym lokalu „Lutni“, w celu przekształcenia go w przybytek jarzący światłem i tonący w zieleni już rozpoczęto. Efektownie pomyślana grota nęcić będzie oko widza, a przed wiejską karczmą, pod strzechą spragnieni tancerze chłodzić się będą miodkiem szlacheczkim. Jeśli dodamy, iż wiele bardzo osób wybiera się w kostymach, to już dziś wyobrazić sobie można, jak miłe i niezwykle wrażenie czynić będzie zabawa.

Bal rozpoczęty będzie maskaradą w dobrym stylu, gdyż zarząd „Lutni“ notować będzie nazwiska osób wchodzących, naturalnie przy zachowaniu zupełnej dyskrecji. Po godz. 1-ej nastąpi zdjęcie masek i zabawa popłynie dalej „w otwarte karty“.

W górnym lokalu urządzony będzie „słodki bufet“ z chłodnymi napojami i cukrami, dolne

zaś pokoje, odpowiednio przybrane, zamiénione będą na restaurację.

Jest wszelka pewność, że od dziś za tydzień „Lutnia“ gościć będzie tłumy swych członków i przyjaciół poci obu którzy niechybnie bawić się będą doskonale, zaliczając bal „lutnistów“ do najlepszych zabaw tego karnawału.

(x) **Zabawa ogrodników.** Na dzień 7 lutego organizują ogrodnicy łódzcy zabawę w Domu Ludowym. Ma to być potop zieleni i kwiatów. Gospodarzami zabawy są pp.: Kołaczkowski, Grącki i Hejwowski.

Początek o godz. 8<sup>1/2</sup>, wieczorem.

(a) **O napad bandycki.** Drugi wydział karny sądu okręgowego piotrkowskiego rozpatrywał w tych dniach sprawę: 16 letniego Bolesława Izdebskiego, 18 letniego Józefa Kacprowicza i 20 letniego Józefa Rolińskiego, oskarżonych o to, że 16 lutego 1913 r., na ulicy Milionowej, w Łodzi, w pobliżu fabryki Wulfsohna, uzbrojeni w rewolwery, pistolety, noże i sztylet, napadli na przechodzącą Helenę Bątkiewiczową i krzyknąwszy „stój“ okrzykami ją, w celach rabunku. Dwaj z bandytów przyłożyli B. rewolwery do głowy i piersi; trzeci zaś zażądał wydania torebki skórzanej z pieniędzmi. Otrzymałszy ją bandyci z łupem uciekli, lecz wkrótce zostali schwytani.

Sąd skazał: Kacprowicza i Rolińskiego, po pozbawieniu wszystkich praw stanu, na 4 lata ciężkich robót każdego; Izdebskiego zaś na 4 lata więzienia.

(h) **Pożar fabryki.** Ogromne kłęby dymu, snopy ulatujących iskier i olbrzymia łuna, rozciągająca się nad całym miastem, zaalarmowały dzisiaj w nocy wszystkich mieszkańców.

Po chwili odezwały się przeciągłe gwizdy syren alarmowych, a tuż za nimi pojawiły się na ulicach miasta pojedyncze oddziały straży ogniowej ochotniczej, które pędząc zajeżdżały w szalonym galopie na ulicę Mikołajewską, gdzie pod nr. 3 i 5 paliła się fabryka Izydora Birnbauma.

Ogień wybuchł w nowym budynku fabrycznym i szerzył się z piorunującą szybkością.

Z chwilą przybycia straży od rozżarzonych murów i iskier zaczęły się już palić stara fabryka i sąsiednia oficyna, zagrażając dalszym budynkom. Ale dzielna straż nasza w krótkim czasie opanowała szalejący żywioł. Uporawszy się ze starą fabryką i oficyną i zlokalizowawszy w ten sposób ogień, przystąpiła do gaszenia palącego się budynku. Akcja ze względu na ciasność miejsca i brak wody była bardzo utrudniona. Nie wpłynęło to jednak na szybkość w opanowaniu pożaru; o godz. 4 bowiem ogień ugaszono i straż wróciła do koszar.

Straty są bardzo poważne. Przyczyna pożaru nieznana.

Nowy budynek był tylko na parterze zajęty przez tkalnię i przedziałnię firmy „Braun i Hurwicz“.

Starą fabrykę ocalono.

Zagrożony gmach Banku Handlowego warszawskiego również nic nie ucierpiał.

(h) **Fałszywy alarm.** Dzisiaj o godz. 2-ej w w nocy odwołano od ognia przy ulicy Mikołajewskiej, gdzie paliła się fabryka Birnbauma, dwa oddziały straży ochotniczej na ulicę Średnią № 7, gdzie miał wybuchnąć groźny pożar.

Straż po przybyciu na miejsce skonstatowała, że alarm był fałszywy.

(p) **Straszny wypadek.** Wczoraj w fabryce Tugemana przy ulicy Pustej № 7, transmisya pochwyliła majstra tejże fabryki Karola Knechta lat 36, i obracając go kilkakrotnie, literalnie zgruchotała. Całą salę zboczyła krew; nogi i ręce po fabryce porozrzucane, mózg rozprysnięty. Śmierć momentalną stwierdził lekarz Pogotowia.

(a) **Cena stomy na r. b. władze odnośne określiły na 41 kop. za pud.**

(x) **Ze straży.** W poniedziałek, 26 b. m., o godzinie 8-ej wieczorem odbędzie się ćwiczenia sygnałowe I-go oddziału straży ogniowej ochotniczej w domu rekwizytowym tegoż oddziału.

(p) **Wypadki w fabrykach.** Na ul. Wierzbowej № 7 w fabryce Wernera i S-ki, Teofila Szymańska, robotnica, lat 38, odniosła rany szarpane i klute lewej ręki.

W fabryce Praskiera przy ul. Północnej № 26, robotnikowi Franciszkowi Matczakowi, lat 29, maszyna, przy której pracował, obcięła lewą ręką aż do ramienia.

W obu wypadkach doraźnej pomocy udzielili lekarze Pogotowia, w drugim odwołując nieszczęśliwego w stanie ciężkim do szpitala Poznańskich.

(p) **W zapamiętaniu.** Wczoraj wieczorem w domu № 150 przy ul. Widzewskiej, Maryannie Antosia-kowej robotnicy fabrycznej lat 54, mąż toporem zadał liczne rany głowy, twarzy, szyi i rąk.

Po opatrzeniu ran na miejscu wypadku przez lekarza Pogotowia, w stanie groźnym odwieziono ją do szpitala Aleksandra.

(p) **Usiłowanie samobójstwa.** Dzisiejszej nocy na ulicy Piotrkowskiej № 17 w hotelu „Imperial“, numerowa M. K. lat 25, usiłowała otruć się kwasem solnym. Energiczną pomoc dał jej lekarz Pogotowia na miejscu wypadku, poczem w stanie prawie beznadziejnym odwiezioną została do szpitala Poznańskich.

(p) **W bezprzytomności** znaleziono wczoraj wieczorem na ulicy Staro-Zarzewskiej róg Grabowej Emila Szeincherta, lat 54, leżącego na ulicy. Lekarz Pogotowia odwiózł go do szpitala Aleksandra.

## SZTUKA.

(x) **Teatr polski.** Z kancelaryi teatralnej komunikują nam:

Dziś w sobotę o godz. 8 m. 15 wiecz. po raz pierwszy głośny, wstrząsający utwór Wedekinda, w 4 aktach p. t. „Demon ziemi“ z prologiem.

Główną rolę kreować będzie znakomity artysta sceny lwowskiej p. Roman Zelazowski, który w krótkim czasie kończy już swą gościnę w naszym mieście.

„Demon ziemi“ grany był i to z olbrzymim powodzeniem w warszawskim teatrze rządowym również z udziałem p. Zelazowskiego i pod jego reżyserją;—w Łodzi sztuka ta dotychczas graną nie była.

Jutro w niedzielę o godz. 3 m. 15 po poł. po raz 26 „Orle“ Rostanda; wieczorem po raz drugi „Demon ziemi“ z p. Zelazowskim w roli tytułowej.

Teatr polski obchodził wczoraj rzadką u nas uroczystość 25-go z rzędu przedstawienia „Orlecia“ Rostanda, które od początku wystawienia cieszy się w mieście naszym niesłabnącym powodzeniem.

Publiczności zebrało się stosunkowo bardzo wiele, która gorąco oklaskiwała pojedynczych wykonawców ról, przede wszystkim zaś bohatera wieczoru p. Biegańskiego za świetne odtworzenie party tytułowej.

Po akcie III-cim, prócz kilku drobniejszych wiązanek, wręczono p. Biegańskiemu przesłany pak czerwonych róż.

Artyści grali prawie bez pomocy suflera, to też całość szła niezwykle składinie robiąc chwilami bardzo silne wrażenie.....

Hg.

(x) **Teatr ludowy.** Jutro, w niedzielę, Koło dramatyczne przy Stow. robotników chrześcijańskich odegra na scenie własnej przy ul. Przejazd № 34 po raz pierwszy wesołą krotoczwilkę w 3-ach aktach Ryszarda Ruszkowskiego p. t. „Wesele Fonsia“.

W przedstawieniu biorą udział wszyscy członkowie Koła dramatycznego.

Początek o godz. 7-ej wieczorem.

(x) **Jasełka w Domu Ludowym.** Jutro t. j. w niedzielę dnia 25 b. m. teatr Ludowy stowarzyszenia robotników chrześcijańskich w Domu Ludowym przy ul. Przejazd nr. 34 powtarza „Jasełka“ świąteczne, które na poprzednim przedstawieniu w ubiegłą niedzielę cieszyły się zupełnie, dobrze zastrużonym powodzeniem i podobaly się ogólnie.

Początek o godz. 3 po poł. Kasa otwarta od godz. 1 po poł.

(x) **Koncert.** Przypominamy o jutrzejszym koncercie w tow. muz. im. Szopena, złożonym wyłącznie z jego utworów, z udziałem znakomitego pianisty Aleksandra Michałowskiego, profesora konserwatorium warszawskiego. Bilety wcześniej nabywać można w kancelaryi tow. (Wólczańska nr. 23 róg Zielonej) od godz. 4 po poł. do 9 wieczorem.

(a) **Wieczornica Twa śpiewającego „Moniuszki“.** Dzisiaj, o godz. 9-ej wieczorem, w sali Helenowa odbędzie się wieczornica Towarzystwa Śpiewającego im. „Moniuszki“.

Program wieczornicy obejmuje: popisy chóru męskiego pod batutą dyrektora p. St. Kotkowskiego, śpiew solo, deklamacje i t. d.

Po wyczerpaniu programu rozpoczną się tańce, którym przygrywać będzie orkiestra koncertowa.

## Z parlamentu niemieckiego.

(Korespondencja „Rozwoju“.)

Berlin, 23 stycznia.

Parlament niemiecki miał dzisiaj znowu jeden z wielkich swoich dni z uwagi na obrady, jakie toczyły się w sprawie znanych zajęć w Saverne. Już na długo przed rozpoczęciem posiedzenia, ławy poselskie były szczerze wypełnione tak samo i trybuny.

Na ławach rządowych zasiadli: Kanclerz Rzeszy Bethmann-Hollweg, wszyscy sekretarze stanu i liczni radcowie dworu. Większość ciała dyplomatycznego znalazła się w komplecie. Przed gmachem parlamentu wzmocnione oddziały policji pilnowały porządku wobec zgromadzonego na ulicach tłumu.

Na porządku dziennym znalazły się dwie interpelacje w sprawie Saverne: socjalistyczna i wolnomyślnych.

Pierwszą uzasadniał socjalista Franck, jeden z najświetniejszych mówców parlamentarnych.

Mówca w dłuższym przemówieniu poddał druzgocącej krytyce wyrok saverneński, uwalniający oskarżonych oraz reskrypt królewski z roku 1820, na którym pułkownik Reutter oparł swą samowolę.

Omawiając telegram następcy tronu z gratulacjami do gen. Deimlinga, oraz drugi do swego pułku w Gdańsku *ostro potępił rapędy wojenne następcy tronu*, na co w sali szczególnie wśród konserwatystów zapanowała niesłychana wrzawa.

Drwiąc ze znanego wystąpienia pruskiej izby panów wobec parlamentu, Franck zakończył mowę energicznym protestem przeciw wywodom generała Krachta, obrażającym armię bawarską.

Mowę Francka przyjęto burzą okłasków.

Odpowiadał mu kanclerz Bethmann-Hollweg drżąc cały z oburzenia. Mowa jego jednak z powodu chwytliwości i rubasznosci nie zrobiła żadnego wrażenia.

Interpelację wolnomyślnych uzasadniał poseł Licht. Także i ta mowa zrobiła silne wrażenie szczególnie w chwili, gdy mówca zapytywał, czy prusacy obecni są potomkami prusaków z r. 1813? — na co z ław socjalistycznych; odpowiedziano mu „Nie, to są potomkowie prusaków z r. 1806“.

Odpowiadał mu również Bethmann-Hollweg, oświadczając, że i on jest tego zdania, iż w wypadkach saverneńskich miała miejsce samowola wojskowa. Później jednakże wyrażenie to cofnął. Na ogół przemówienie kanclerza było znowu niejasne i wszyscy odczuwali, iż Bethmann-Hollweg sam nie wie, co ma mówić.

### Znamienny protest parlamentu.

Berlin, 24 stycznia (wł.). Na porządku dziennym dzisiejszego posiedzenia parlamentu, które rozpoczęło się o godz. pół do 11-ej, znalazł się dalszy ciąg dyskusji nad interpelacjami w sprawie zajęć w Saverne.

Ławy ministeryjne świecą pustkami.

Z przedstawicieli rządu literalnie nikt nie przybył.

Wywołało to w kołach poselskich zdziwienie, które zaczęło przechodzić z wolna w oburzenie na wiadomość, że ta nieobecność rządu podczas sprawy, którą parlament uważa za wyjątkowo ważną, jest celowa.

Dyskusja jednak wywiązała się jakoś i po dwugodzinnych rozprawach parlament, jako protest przeciw lekceważeniu przez rząd przedstawicielstwa narodowego, zawiesił posiedzenie.

Postowie przez dłuższy czas jeszcze nie opuszczali sal parlamentarnych, dysputując grupami nad zajęciami w życiu parlamentarnym bądź co bądź doniosłym.

Utrwała się coraz bardziej przekonanie, że po dzisiejszym zajęciu parlament uniemożliwił

dalszy pobyt na stanowisku kanclerza Bethmann-Hollwegowi, i że cesarz obecnie sam przyspieszy decyzję w tym kierunku.

## Zamach na następcę tronu.

(Tel. „Rozwoju“.)

Berlin, 23 stycznia.

Dziś po południu, a więc w chwili, kiedy w parlamencie niemieckim toczyła się walka o zachowanie się następcy tronu w sprawie alzackiej, dokonano na niego zamachu.

Mianowicie, kiedy niemiecki następca tronu ks. Fryderyk Wilhelm wyszedł z pałacu swego i wsiadł do przygotowanego dlań samojazdu, nieznanymi jakimiś człowiekiem przyskoczył do drzwi samojazdu z podniesionym kijem i zamierzał uderzyć następcę tronu.

Policja jednak udaremniła zamiar i aresztowała sprawcę. Następca tronu wyszedł bez szwanku.

Berlin, 24 stycznia. (wł.) O rzekomym zamachu na następcę tronu niemieckiego komunikują urzędowo, że o zamachu właściwie nie może być mowy.

Jak bowiem stwierdzono, jakiś szaleniec, nazwiskiem Salmon, biegł za samochodem następcy, wydając niezrozumiałe okrzyki.

Po zaarrestowaniu oświadczył on na odwachu, że chciał od następcy, jako swego brata, zaciągnąć niewielką pożyczkę pieniężną.

## TELEGRAMY.

### Odrzucenie dodatków kresowych.

BERLIN, 23 stycznia (wł.) Komisja budżetowa parlamentu niemieckiego w obradach nad preliminarzem budżetowym skreśliła głosami socjalistów, centrowców, polaków, alzackich i welfów pożyczkę „dodatków kresowych“ dla urzędników pocztowych na wschodzie państwa.

### Pierwsze niesnaski.

PARYŻ, 23 stycznia (wł.) Z Konstantynopola donoszą: Szef niemiecki misji wojskowej w Turcyi gen. Liman von Sanders zwrócił się do Berlina z prośbą o pozwolenie opuszczenia Konstantynopola, motywując swą prośbę arbitralnością tureckiego ministra wojny Enver-baszy i niemożliwością dojścia z nim do porozumienia.

### Lotnictwo w Turcyi.

KONSTANTYNOPOL, 23 stycznia (wł.) Nowy minister wojny, Enver-basza, rozpoczął organizację tureckiego lotnictwa wojskowego. Znany lotnik francuski, Vedrines, ofiarował Turcyi swe usługi, przybył do Konstantynopola, skąd uda się do San Stefano dla objęcia kierownictwa nad założoną tamże szkołą lotniczą.

### Burzliwy parlament.

BUDAPESZT, 23 stycznia (wł.) Dziś podczas rozpraw poseł Juliusz Andrassy wyprowadzony został siłą przez wartę parlamentarną. Walka opozycji z Tiszą przybiera coraz silniejsze rozmiary.

### Po strajku.

PETERSBURG, 23 stycznia (wł.) Dzisiaj wszyscy robotnicy, którzy wczoraj strajkowali, przystąpili do pracy. Fabryka „Skorochód“, w której także strajkowano, zamknięta została na dwa dni.

## Z ostatniej chwili.

### Zdenerwowany car bułgarski.

Sofia, 24 stycznia. (wł.) Były bułgarski minister skarbu Teodorow, ogłasza w „Mirze“ artykuł, w którym atakuje ostro postępowanie cara. Car Ferdynand — oświadcza on — jest niezmiernie zdenerwowany i czyni coraz większe błędy. W tym stanie Bułgaria może łatwo wpaść w wir zamieszek wewnętrznych i stać się widowiskiem rewolucyjnym.

### Wyjazd posła.

Konstantynopol, 24 stycznia. (wł.) Bułgarski poseł Tonczew opuścił nagle Konstantynopol i odjechał do Sofii.

Pomimo zaprzeczeń Turcyi się zbroił.

Ateń, 24 stycznia. (wł.) Gorączkowy ruch i nieustanne zbrojenie armii tureckiej wywołuje tu coraz większy niepokój. Liczba wojska tureckiego wzrasta z dnia na dzień. Naprzeciwko Mitylene pod Aivali skoncentrowano trzy korpusy tureckie, w Dikeli 3,000, a pod Pergamo znajduje się 5,000 żołnierzy tureckich.

### Gdzie się Turcyi wybiera.

Saloniki, 24 stycznia. (wł.) Przygotowania Turcyi do wojny są coraz widoczniejsze. Turcyi gromadzi swoje wojska nawet na terytorium bułgarskiem. Pod Gimildziną, Dede Agas i Stampli znajdują się znaczne siły tureckie, a Bułgaria spokojnie przygląda się temu i nie przedsiębierze żadnej kontrakcji.

Bułgaria koncentruje wojska na pograniczu serbskiem. Znaczne oddziały bułgarskie znajdują się w marszu na Sirumicę. Pozwala to przypuszczać chęć zaszachowania Serbii na wypadek wojny turecko-greckiej.

### Nowe żądania.

Paryż, 24 stycznia (wł.) Ministrowie wojny marynarki i skarbu złożyli w izbie projekt o wzmocnieniu obrony krajowej. Projekt żąda 754,500,000 franków dla armii lądowej, 135 milionów dla marynarki i 30,000,000 na lotnictwo wojskowe.

### Pospieszne ulaskawienie.

Saverne, 24 stycznia (wł.) Jak wiadomo, rekrut, który zakomunikował pismem o zachowaniu się Forstnera, został skazany na 30 dni aresztu. Obecnie, kiedy odsiedział już 29 dni, nadeszło dlań ulaskawienie od cesarza.

### Niebezpieczna lawina.

Innsbruck, 24 stycznia (wł.) W okolicy Weckar zerwała się olbrzymia lawina śnieżna i spadła do jeziora Aachensee, unosząc po drodze kilka domków rybackich. Olbrzymie fale, jakie powstały skutkiem spadku lawiny, wyrządziły znaczne szkody na wybrzeżu. Są ofiary w ludziach.

### Katastrofa.

Paryż, 24 stycznia (wł.) Na tutejszej kolei linkowej zdarzyła się katastrofa. 12 osób zostało rannych, w tem 5 tak ciężko, że lekarze wątpią o ich wyzdrowieniu.

### Zamordowanie konsula.

Tanger, 23 stycznia (wł.) Generalny konsul francuski w Tangerze został zamordowany przez swego kucharza, któremu wymówił miejsce.

### Z ruchu strajkowego.

Madryt, 23 stycznia (wł.) Strajkujący górnicy w okręgu Rio Tintos powrócili do pracy.

Londyn, 23 stycznia (wł.) Liczba strajkujących tragarzy dosięgła 1500.

Pretorya, 23 stycznia (wł.) Robotnicy kolejowi postanowili ogłosić strajk za ukończony.

### Emigracja.

Nowy-York, 24 stycznia. (wł.) Według statystyki urzędowej w roku ubiegłym wyemigrowało do Stanów ogółem 1,338,000 osób.

### Zdrada kochanki.

Nowy-York, 24 stycznia. (wł.) Policja aresztowała wielką szajkę złodziei samochodowych, którzy stanowili prawdziwy postrach wszystkich posiadaczy samochodów. W sposób bezczelnie odważny wprowadzali oni samochody, operując przeważnie w nocy. Główny przywódca bandy, Rudy, został aresztowany na skutek denuncjacji jego kochanki, powodowanej zazdrością.



S. P.

# Michał Okójew

## KUPIEC,

po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzony św. Sakramentami, zmarł dnia 23 b. m., o godz. 3 rano, przeżywszy lat 50.

Wyprowadzenie zwłok na Stary cmentarz Katolicki nastąpi dnia 25 b. m. t. j. w niedzielę, o godz. 2, z domu przy ul. Dzielnej № 11. Na smutne te obrzędy zapraszają krewnych i znajomych pozostali w ciężkim smutku

**Żona i brat.**

### Z Rady Państwa.

(Tel. „Rozwoju”).

Petersburg 23 stycznia.

Na dzisiejszym posiedzeniu Rady państwa, któremu przewodniczył prezes Akimow, hr. Witte przeprowadził ostrą polemikę z prezesem ministrów, sekretarzem stanu Kokowcem w sprawie monopolu wódczanego.

Obrady toczyły się nad projektem pewnych zmian i uzupełnień w przepisach o sprzedaży napojów alkoholowych. Po załatwieniu spraw bieżących drobniejszych, przewodniczący zajął debaty przemową, w której zaznaczył, że jakkolwiek pijaństwo jest klęską narodową Rosyi, prosi jednak mówców, by podczas debatów nie rozszerzali się nad rujnującym wpływem alkoholu, a przemawiali tylko o samym przedmiocie.

Po przemowie przewodniczącego zabrał głos hr. Witte i w długiej przemowie dowodził, że monopol wódczany ustanowiony był właśnie w celach ukrócenia pijaństwa i wogóle nadużycia napojów alkoholowych. Przewyżka od dochodów miała być użyta na walkę z pijaństwem przy pomocy praw o kuratorjach trzeźwości, kar za przekroczenie przepisów o sprzedaży trunków. Prawa te należało rozwijać, w braku jednak doświadczenia prawa te nie są stosowane lub stosują się tylko dla formy.

Mówca zaznacza, że zostawił swoim następcom 370 milionów wolnej gotówki, a po wojnie japońskiej pojawił się deficyt 150 milionów, zjawia się przytem konieczność zwiększenia wydatków na obronę państwa. W tej walce z biedą narodową nie pozostaje nic innego nad obcięcie dochodu z monopolu, żeby zaś ten dochód zamaskować, całą przewyżkę należy użyć na walkę z pijaństwem.

Prezes ministrów Kokowcow w odpowiedzi zaznaczył, że dane cyfrowe, przytoczone przez hr. Wittego, są nieścisłe. Nie można ganić ministeryum za popieranie spożycia wódki, gdyż od r. 1863 dążyło ono wciąż do zwiększania ceny wódki w detalicznej sprzedaży. Kokow-

cow zgadza się z tem, że środki na kuratorya trzeźwości są niedostateczne, ale instytucje te nie mają sympatyj ani ze strony wyższych instytucyj prawodawczych ani ze strony prasy. Dla prawidłowego zaś życia państwowego potrzebne są odpowiednie środki finansowe. Dla walki z pijaństwem należy podnosić ogólny poziom kulturalny.

### Z WARSZAWY.

\* Konfiskata.

Na zasadzie rozporządzenia komitetu do spraw prasowych skonfiskowano № 4 wydawnictwa „Nowy Głos”.

\* Hojna ofiara.

Michał hr. Sobański, członek-założyciel muzeum przemysłu i rolnictwa ofiarował temuż muzeum sto kilkadziesiąt tysięcy rubli na kupno folwarku Chylice w pobliżu stacji Grodzisk kolei warsz.-wied.

Hojna ofiara ta umożliwi kursom urządzenie wzorowej farmy, na której będzie się odbywała dopełniająca nauka praktyczna dla słuchaczy, co niewątpliwie jaknajkorzystniej odbije się na dalszym rozwoju tej uczelni.

### Raid Samochodowy.

Tow. automobilistów Królestwa Pol. urządza w roku b. tak samo jak w r. ub. raid samochodowy, mający na celu bynajmniej nie wykazanie maksymalnej szybkości, lecz stwierdzenie, jakiego typu samochody są najbardziej odpowiednie do naszych dróg.

Jazda konkursowa odbędzie się 26, 27, 28 i 29 czerwca r. b. na dystansie: Warszawa—Kutna—Włocławek—Ciechocinek, z powrotem: Ciechocinek—Włocławek—Lipno—Kikoł—Chrostkowo—Krzyżówki—Sosnowo—Gojsk—Sierpc—Płock—pierwszy dzień.

Płock—Bielsk—Raciąż—Ciechanów—Pułtusk—Łomża—Suwałki—drugi dzień, Suwałki—Kalwarya—Krasna—Sopockinie—Grodno—Łomża—trzeci dzień.

Łomża—Zegrze i wyścig kilometrowy na szybkość na dystansie Zegrze—Jabłonna—czwarty dzień.

Ogółem wiorst 1,139 i pół, w tem drogi bocznej nieszosowej 38 wiorst na dystansie Kikoł—Chrostkowo—Krzyżówki—Sosnowo—Gojsk.

Z ramienia klubu ustanowione są 4 nagrody w postaci żetonów oraz kwot pieniężnych.

Terminy do zapisu maszyn są następujące: termin pierwszy—w dniu 25 maja r. b., termin drugi (z karą) d. 15 czerwca, termin trzeci (z powiększoną karą) dnia 24 czerwca.

### Z KRÓLESTWA.

Straszny czyn obłąkanego. W Suchyni, pod Kraśnikami, zdarzył się fakt okrutnego morderstwa, popełnionego w obłąkaniu.

Włościanin Stanisław Jastrzębski, mający 22 lata, zamordował w nocy siekierą ojca swego, matkę i starszą siostrę. Młodsza siostra, 10-letnia dziewczyna, jakkolwiek poraniona, zdążyła uciec. Szaleńca, rozbrojonego przez sąsiadów, odwieziono do Kraśnika i osadzono w areszcie.

### Z dzielnic polskich.

Z KRAKOWA. Brak węgla. W mieście daje się odczuwać coraz dotkliwszy brak węgla kamiennego. Ceny wyśrubowano wysoko. Kopalnie z Zagłębia krakowskiego nie mogą dostarczać niezbędnych zapasów, ponieważ brak im robotników, wśród których, równie jak na wsi, zapanowała gorączka wychodźstwa do Ameryki.

Z POZNANIA. O mandat po hr. Mielżyńskim. Na kandydata do parlamentu niemieckiego z okręgu wyborczego międzychodzko-obornickiego na miejsce poselskie, opuszczone przez Macieja hr. Mielżyńskiego, konserwatyści postawili Niemca-katolika, właściciela ziemskiego Hess-Radwi za.

Właścicielka salonu mód, pod firmą

„L'ART et la Mode“

wyjechała do Paryża po modele wiosenne i letnie.

# Cyrk Dekadans.

Dzisiaj w sobotę, 24-go stycznia

**26-ty dzień wielkiego międzynarodowego turnieju walki francuskiej. Dzisiaj walczą:**

I para—Decydująca o premium 100 rubli! Eks-Maska (Louis Gebauer) Berlin — Wildman, jedyny żydowski champion świata Węgry. Eks-Maska przeznaczona 100 rubli, jeżeli nie rzuci Wildmana. II para—Decydująca bez ograniczenia czasu! Urs Samojed Nowa Ziemia—Ulrich champion świata III para—Decydująca! Paganini, champion Włoch. Solar, champion Europy Praga Czeska. IV para—Rajkovic, obrzym Serbii. Mourzúk Afryka. V para—Decydująca! Hitzling, Niemcy. Mańko-Cyklop II-gi, Warszawa. Początek walk punktualnie o godzinie 10-jej wieczorem. 285

Jutro, w niedzielę, 25 stycznia 1914 r. 27-my dzień wielkiego międzynarodowego turnieju walki francuskiej. Dzisiaj walczą: I para: Decydująca. Rajkovicz, obrzym, champ. świata — Serbia contra Ex-Maska (Louis Gebauer)—Berlin. (Walka ta była kwestyowana, co też jury uwzględniło). II para: Decydująca. Solar, champ. Europy—Praga Czeska contra Wildman, jedyny żydowski champ. świata — Węgry. III para: Decydująca. John Pohl Abs, champ. świata contra Tom Jackson — Australia. IV para: Decydująca. Teodor Baganz, polski champ. Europy — Łódź contra Paganini, champ. Włoch. Początek walk punktualnie o godz. 10 wiecz. Dwa przedstawienia. Początek o godzinie 5 po poł. Dwoje dzieci bezpłatnie. 285



## Na Karnawał

Koszule frakowe—wyr. własny. **OLNIERZE. — MANKIETY. KRAWATY** (najnowsze desenie). **BIELIZNA TRYKOTOWA** — wełniana i półwełniana. — **SKARPETKI. REKAWICZKI. CHUSTKI JEDWABNE. BLUZKI WIĄZANE. SERDAKI. SWYTRY. SZALE. TOREBKI. WACHLARZE. ŻABOTY. Lalki. Zabawki. Polski wyrób ludowy. PARASOLE. — KALOSZE.** poleca najtaniej **M. Kołodziejski** **Andrzeja 3.**

### DROBNE OGŁOSZENIA.

**AAAAAAAAA** Meble różne w wyprzedaży z powodu nagromadzenia po cenach zniżonych do minimum Piotrkowska 116 i piętro front. Władysław Romiszowski. 2975-r

**AAA** Kantor służby i bon ul. Piotrkowska 10. Poleca: Sz. paniom z dobrą rekomendacją, bony niemieckie, polskie, gospodynie, kucharki, młodsze, niemieckie, lokaj, oraz wszelką służbę. 720-2-2

**AAAAA** Inteligentne pracownice, trehani, bony z szyciem i gospodynie z dobrymi świadectwami poleca biuro Adamowiczowej Piotrkowska 103. 239-3cs-3

**A** Meble mało używane sprzedam tanio przy ul. Czerwonoarmiejskiej 23 m. 44 otęgu. 195-8-1



**Dr. B. REJT**  
Średnia 5. Tel. 33-79.  
Sp. choroby skórne włosów, weneryczne, moczopłciowe i kosmetyka lekarska. — Leczenie syphilisu salvarsanem Ehrlich-Hata 606 i 914 (wśródżylnie). Leczenie elektrycznością: **elektroliza** (usuwanie szpecących włosów) i **oświetlenie kanału** (uretroskopia). Godziny przyjęć: od 9 i pół do 12 i pół i od 5 do 8 wiecz. W niedzielę od 10 do 2 p. p. — Dla W. Pań: **osobna poczekalnia.** 175

**TADEUSZ JOTEYKO.**  
**24 preludya**  
na fortepian  
Nowe pieśni:  
1) Widmo jesieni, 2) Szumia pola, 3) Chciałbym przy Tobie być... 4) Morze, 5) Tesknota za lasem, 6) Mazurek wyszły z druku nakładem L. Idzikowskiego.  
Skład główny w Łodzi u **Ludwika Fiszerza,** Piotrkowska № 49. 605

# Mieszkania b. tanie

do wynajęcia zaraz. Umowy na lokale wszelkiego przeznaczenia, sklepy i mieszkania od lipca. Kontraktują się teraz  
**Zarząd Domów T. WERNERA i S-ki**  
Łódź, Piotrkowska 17.

**Dr. WOŁYŃSKI**  
były asystent kliniki uniwersytetu wrocławskiego (prof. Hinsberg) osiadł w Łodzi jako specjalista **ochrony uszu, nosa i gardła, ul. Piotrkowska № 89.**  
Godziny przyjęć: 10—12; 4—6 poł., w niedzielę od 10—12. Operacje, bronchoskopia, kąpiele elektryczno-sświetlane. 2309

Wzywam Panią, która w ubiegłą niedzielę w kawiarni „Grand-hotelu” odebrała białą kamizelkę wraz z złotą broszką z liseńcem turkowskim, zamiast swojej bez broszki, by mi ją oddała do domu pod niżej wskazanym adresem w przeciwnym razie Znajęc bowiem nazwisko odbiorczyni, będę zmuszona oddać sprawę policji.  
**J. M.**  
Zachodnia 41 m. 6. 605

**AAAA** Kostyummy maskaradowe damskie i męskie do wypożyczania na maskarady i przedstawienia amatorskie Łódź ul. Benedykta 20 m. 12. Michał Naborowski. 447-12wcs-5

**A** parat **KINEMATOGRAFICZNY** z oświetleniem gazowym za bezcen do sprzedania. Oferty „W. A. 300”. 732-3-2

**A** Meble salonowe ze stolowego, sypialnego szafy, otomanę, lustro, biurko, obrazy, papagaj gadającą sprzedam zaraz za bezcen Karola 8-10. 681-10-5

**A** Meble różne z trzech pokoiów z powodu zmniejszenia lokalu rozsprzedam tanio Zielona 10 m. 3. 788-4-1

**A** Meble sprzedam zabezacen wyjeżdżając otomanę, tremo, słupy, szafę, kredens, stół, krzesła, garderobę z lustrem, łóżka z materacami, umywalnię, nocne stoliki, bielizniarkę z lustrem, biurko, gramofon, maszynę ul. Piotrkowska 261 m. 3 front. 802

**A** Meble wyprzedam bardzo tanio kredens, stół, krzesła, szafy, łóżka z materacami, umywalnię, bielizniarkę, nocne stoliki, otomanę, meble salonowe, tremo słupy, ekran, parawanik. Główna nr. 9 m. 14. 803-1

**A** Lepsze urządzenia do mieszkania stołowe, sypialnie, kuchnie sprzedaje Karkut stolarnia Pańska 74 magazyn Pańska 99 parter. 801-3wpt-1

**A** Meble z 3 pokoiów sprzedam tanio Spacerowa 27-6. 791-3\*-1

**A** Akuszerka masażystka udziela porad, przyjmuje chore, biednym ustępstwo. Dyskrecya Piotrkowska 223-19. 352-3ss-4

**B** ielizna balowa męska nadeszła. Koszul pięknych, kołnierzyków, duży wybór. Sklep galanteryjny **M o r a w s k i e g o** ul. Główna 17 (siędemnasty). 419-10csw-5

**B** aczność! Ostrzegamy wszystkich ze prawdziwą „Skórę angielską” na męskie i dziecięce ubrania oraz gotowe spodnie które można nosić 5 lat, dostaje się tylko: Piotrkowska 145 m. 34. 793-3pc-1

**B** ardo ładne mieszkania, dwa-pokojowe, trzypokojowe, wygodne, odstąpię zaraz tanio. Wysoka 28. 676-3sp-2

**B** ardo tanio sprzedam sklep kolonialny powód choroby Lubelska 8 przy Zarzewskiej. 689-5sw-2

**C** azłowiek zony z trójga małym dziećmi, bez sposobu do życia prosi narazie o pomoc i o jakiegokolwiek zajęcie, zna język polski i rosyjski. Wizna ar. 6 m. 15. Kasprub. 15-3-5

**C** hrześcijański skład węgla ul. Piotrkowska nr. 86 Mikołajewska nr. 35 dom Petersiliego 743-2-2

**C** zytajcie uważnie! Domy, domki, place, restauracje, sklepy, wszelkiego rodzaju interesy, handlowe, sprzedaje, kupuje, zamienia, wydzierżawia, zawiązuje spółki, udziela pożyczek, lokuje sumy na hipotekach, bez kosztów i t. p. Zawadzka 10, Niemierski. 763-3ws-1

**D** ziewczyna młoda zdrowa potrzebna do służby z praniem do trzech osób. Zgłaszac się ul. Piotrkowska 242 portyer wskaze.

**D** o sprzedania filja zaraz. Wiadomość ul. Przejazd nr. 41 u krawca. 797-1

**D** wa magle do sprzedania. Ul. Szkolna № 16. 775-1

**D** orożka na gumach w dobrym stanie do sprzedania zaraz ul. Nowo-Łagiewnicka 8. 771-1

**D** ziewczyna lub kobieta potrzebna zaraz do służby. Ul. Przejazd № 48, m. 12. 2-3

**D** o sprzedania dorożki parokonne z kołmami, maszyna do sieczki, żłoby, drabiny, latarki, fartuchy, kufry, liberye za bezcen z powodu wyprawdzki, ul. Składowa nr. 30. 715-3wc-1

**D** om przesłiczny, piętrowy, murowany. — sprzedam tanio; — placu 6050—gotówki 12000 Kaszyński, Władzewska 75. 526-10 - 19,22,24,26,29,31,2,5,7-4

**D** wa magle do sprzedania. Wiadomość ul. Nawrot nr. 45 u stróża. 595-3\*-3

**D** o sprzedania w Zdunskiej Woli dom drewniany i 80 morgów ziemi przy kolei. Wiadomość Piotrkowska 150 J. Kowalewska. 608-3-24sc-2

**F** ilia rzeźnicza do sprzedania z powodu zmiany interesu Słowiańska nr. 14. 806-2-1

**J** est do sprzedania szafa dekoracyjna solidnej roboty u stolarza Mikołajewska nr. 7. 707-3-3

**J** aktorów stacya kolei W. W. U wila murowana bardzo ładna w ogródku owocowo-kwiatowym 3 pokoje kuchnia na dole dwa pokoiki na górze do sprzedania za r. 4000. Wiadomość Nowy-Swiat 55 m. 5 w Warszawie. 9-6ps-4

**K** rawcowa zupełnie uzdolniona poszukuje szycia w domach prywatnych albo na stałe. Łaskawe oferty w Rozwoju pod „M. M.”. 695-3-5

**K** orepetycje mamięckiego po cenach dostępnych w grupach. Piotrkowska 154 m. 17. 704-0-3

**K** upię używany basen do narty z miarą ul. Główna 25 sklep spożywczy. 731-5sw-2

**K** rawcowa zdolna poszukuje szycia w domach prywatnych Zielona 24-7. 781-3-1

**K** rawcowa zdolna poszukuje szycia w domach prywatnych. Oferty w administracji „Rozwoju”, pod „Zdolna”. 772-1

**M** aszyny 2 Singera prawie nowe, bebenkowe i maszyna za 16 rubli. Piotrkowska 103-5. 774-3-1

**M** agiel używana w dobrym stanie tanio do sprzedania. Konstanyńska 103. 775-1

**M** agiel do sprzedania w dobrym stanie. Zgieraka 29. 757-5-1

**M** ołoda panna poszukuje zajęcia w sklepie galanterijnym lub konfekcyj damskiej znająca dobrze krój i szycie. Wiadomość w adm. Rozwoju pod lit. „C. N.”. 674-2\*-2

**M** otor naftowy 3-konny Hillego tanio do sprzedania, Radwańska 24. 403-3ss-3

**M** eble mało używane wyprzedam za bezcen, byle zaraz. Piotrkowska 190 m. 1. 710

**M** eble do sprzedania Juliusza nr. 22 m. 8. 690-3-3

**M** łody przyjezdny człowiek lat 17, skromnych wymagań poszukuje w większej okolicy posady dla lepszego udośkonlenia się, mam czteroletnią praktykę. Łaskawe oferty w Rozwoju pod „Cukiernik”. 699-3-3

**M** eble z kilku pokoiów natychmiastowo bardzo tanio wyprzedam otomanę, komodę, kozetkę, biurko, łóżka, umywalne szafy, garderobę, tremo, bielizniarkę, zegar, kredens, stół, krzesła, obrazy, maszynę, rzeczy kuchenne mieszkanie odstąpię trzy pokoje Zawadzka nr. 38 m. 1 z domu katolickiego. 804

**M** aszynę do szycia i resztkę mebli z dwóch pokoiów tanio sprzedam mieszkanie odstąpię Władzewska 119-14. 799

**M** aszynę do szycia Singera okazynie tanio sprzedam Konstanyńska 30 m. 12 zastac można rano do 9-jej i od 3-4 po poł. 783-3cs-1

**M** aszynę do szycia sprzedam natychmiast powód wyjazd Juliusza 19 stróż wskaze. 800

**M** oję przyjąć na stancye ucznia lub uczennice, może mieć pomoc naukową ul. Przejazd 14 m. 19. 789-2w-1

**O** gród owocowo-warzywny 4 m. oraz kilka morgów ziemi ornej do wydzierżawienia w Rabieniu pod Łodzią przystanek tramwajowy. Wiadomość we dworze u właściciela. 653-3s-2

**O** tomanę sprzedam tanio. Konstanyńska 26 mieszka. 4. 512-6ps-5

**O** kazynie tanio do sprzedania resztki towarów wełnianych na bieliznę i kostyummy damskie, firanki różnego rodzaju, kasy koronkowe na łóżka, wazyki do bielizny poscielowej, łóżka żelazne z materacami, łóżka meblowe bez materaców Adrea: ul. Mikołajewska nr. 89 m. 11. 725-2-1

**O** ddam na hipoteki 1000, 2000, 3000 mogą być Bałuty, Chojny, Kuda. Zawadzka 10, Niemierski. 799-1

**P** rolnia do sprzedania Wschodnia nr. 70. 681-3-3

**P** iekarnia do sprzedania. Wiadomość Bałucki-Klynek nr. 8 we fili. 503-0-8

**P** otrebni chłopcy w termin do Alusarni Luizy 20. 597-3\*-5

**P** otrebny masent na penarye i prowizye i sprzedawcy na prowizye Piotrkowska 203 Pomorski zastac od 1-2-cj. 634-3ap-2

**P** okój przy rodzinie do wynajęcia dla inteligentnej osoby ul. Konstanyńska 23 m. 5. 791-3ca-1

**P** otrebny stolarz z meblowy zdolny zaraz ul. Długa 105. 784-1.

**P** otrebna dziewczyna od lat 11 Piotrkowska 10, stróż wskaze.

**P** rośby, sprawy karne, apelacyjne, kasacyjne, kontrakty, paszporty zagraniczne Dawid Maków Władzewska 36. 762

**P** otrebny młodzieniec, 3-klasowy wykształcenie (kantor). Nowa 5, (róg Przejazd). 770-1

**P** udelek biały, młody, zaginiony. Odprowadzić za nagrodą 5 rubli na Mikołajewską 21, do adwokata. 763-2-1

**P** otrebna jest na stałe dziecinę czynią lat 14-15 do wazyatklego. Cegielniana 69, w praim. 760-1

**P** okój duży z osobnym wejściem do wynajęcia. Południo 6 m. 5. 755-1

**P** rzybyłki się wylot czarny, podpalany. Odebrać można: Nowe-Chojny, Pawa 7. Kaiser. 758-2-1

**P** ianistka grywa na balaca i wieczorach Pańska nr. 13 m. 23. 570-3s-3

**P** oszukuję się sklepu na Piotrkowskiej od Benedykta do Nawrot, zaraz lub od lipca. Oferty „N. M. 150” w aln Rozwoju. 677-3ap-2

**P** iecyk „Rubin” nartowy, bardzo tanio okazynie dla siebie i meocanony, zobaczyc u stróża Długa nr. 101. 675-2\*-2

**P** rzybyłki się duży czarny pies znakiem białym na łapach i na szyi Główna nr. 38. 635-3-3



Plac do sprzedania półmorgowy na prawach włościańskich w Brusie, blisko przystanku tramwajowego. Dowiedzieć się można u Porosa w Retkini.

Potrzebna pracznica na drobiazgi do pralni ul. Północna nr. 24 716-3-2

Piekarskie urządzenie bardzo tanio do sprzedania lecz zaraz Milsza nr. 57. 734-3-2

Potrzebni chłopcy do fabryki okać B-ci Suwalskich Zgierka 144 na lewo Golca. 706-2s-2

Potrzebne na 1 numer hipoteki 2000, 2500 albo 3000. Oferty w Rozwoju hipoteka Piotrkowska „K. B.” 717-2-2

Potrzebna prasowaczka i uczennica do pralni ul. Andrzejka nr. 56. 709-2-2

Pies wyżeł do polowania tanio do sprzedania Polna 5 Koziny. 787-3-1

Rutynowany pianista przyjmuje zamówienia na bale, wesela, wieczorki Udziela lekcji na fortepianie. Ogrodowa 38, Hausman. 437-3ss-3

RESZTKI i okazyjne sztuki hurtowo i detalicznie fabryki LEONHARDA i innych na garnitury, kostiumy i ubranka dziecięce. Na palta plusz, baranek i welur. Welenki (woale) jasne gładkie po 50 kop. arszyn. Flanelki bawełniane jasne w dobrym gatunku po 19 kop. arszyn. Łódź, Kątna 36 Edmund Wasiliewski. 287-10s-3

RESZTKI Hurtowo i detalicznie na kostiumy damskie, bluzki i ubranka dziecięce ul. Wodna nr. 3 A. Wdowiak. 784-3s-1

Resorka do sprzedania nowa R duża ul. Luiza nr. 8 u kowala.

RYBY sandacze, szczupaki ul. Główna 25. Sklep spożywczy. 737-3-2

Resztki wełniane na bluzki, kosztyki w najlepszym gatunku, Konstanyńska 5. m. 24, oficyjna, 11 piętro. 11958-10cs-7

Skład tabacznym w śródmieściu S sprzedam. Oferty w „Rozwoju” sub „Lux”. 434-3s-3

Sklep kolonialno-dystrybucyjny S do sprzedania bardzo tanio Grabowa nr. 25. 779-1

Skrynie do sprzedania w dobrym stanie skład tabacznym Piotrkowska 292. 785-3ps-1

Sklep dla fryzjera zaraz do wynajęcia przy fabryce Stara Mania nr. 3. 790-1

Szkoła tkactwa i przedzalnictwa przy Kursach Technicznych Wacława Kujawskiego, Nowo-Cegielniana 9. Wykłady dla nowowstępujących w szkole wieczorowej rozpoczynają się 10 lutego. Informacji udziela i zapisy przyjmuje kancelarya kursów codziennie wieczorami. 4331-5-10-24-31-7-3

Sklep do sprzedania można wynająć zaraz. Chojny, Wesola № 5. 765-1

Sklep kolonialny z powodu przeszkody od 1 kwietnia do wynajęcia. Przejazd 78, róg Wysockiej. 754-3\*-1

Slusarz oraz tokarz żelaza, poszukują się do fabryki Chrystyana Bigge w Łodzi, ul. Wysocka № 20/22. 777-1

Sklep kolonialno-dystrybucyjny S z galanterią do sprzedania zaraz z powodu nabycia drugiego interesu Zakątna 68. 640-5sw-2

Sklep kolonialno-dystrybucyjny S do sprzedania zaraz z powodu wyjazdu. Wiadomość ul. Andrzejka nr. 51 m. 17 u Sliwińskiego. 695-2s-2

Sprzedam kawiarnię w dobrym punkcie z powodu zmiany interesu Południowa 52, 628-3cs5

Sąd do sprzedania meble: szafy, łóżka, bielizniarki, biurka po cenach przystępnych Rozwadowska nr. 14 u stolarza. 701-4sp-2

Sklep kolonialno-dystrybucyjny S do sprzedania Widzewska 119

Sklep spożywczy i tabacznym jest do sprzedania zaraz z powodu choroby żony Grabowa nr. 31, 672-3-3

Sklep dobrze wyrobiony na wsi, 6 morg dworskiej ziemi zaraz do wydzierżawienia, warunki bardzo przystępne. Wiadomość u Micielskiego Pańska 66. 744-2-2

Sklep kolonialny z powodu zmiany interesu do sprzedania Milsza 35, 740-3-2

Stróż potrzebny Staro-Zarzewska nr. 160. 733-3-2

Sklep spożywczy do sprzedania Chojny Piaskowa nr. 8. 718-2-2

Stangret wyłącznie do powozu, z dobrymi świadectwami poszukiwany zaraz. Widzewska 70, m. 6. 712-3-2

Sąd do sprzedania: kasa „National” aparat do piwa z chłodnikiem, gablotka, magiel. Wiadomość ul. Długa 95 m. 4. 702-3-3

Sklep kolonialno-dystrybucyjny do sprzedania dobrze zaprowadzony. Wiadomość ul. Andrzejka 53 róg Lipowej m. 27. 688-3-3

Sklep z dwoma pokojami do wynajęcia zaraz Bałucki-Rynek nr. 8. Wiadomość w miejscu. 562-6-6

Tanio byle zaraz jest do sprzedania Mleczarnia z obiadem i bilardem. Powód na miejscu. Spacerowa 37. 691-3sp-2

TANIO sprowadzam nowe parzyki sporty, przesiedlam żony do mężów, piszę wszelkie prośby apelacje w niedzielę i codziennie od 5-10 wieczorem ul. Zakątna 78, prawa oficyjna I. Biuralista. 805-1

Udzielam lekcji i korepetycji, przygotowywam do szkół. Oferty w adm. Rozwoju dla „R. R.” 782-5\*-1

Urządzenie sklepowe do sprzedania Staro-Lagiewnicka 5 Radogoszcz. 708-2-2

WOŁYŃSKIE obwarzanki krusze i pierniki. Główna 25 sklep spożywczy. 738-3-2

Wysmienite letnisko na lato, przy lesie. Kaliski Karolew, dom Benkego. Różne mieszkania do wynajęcia, stajnia. 786-1

Zaginęła suczka czteromiesięczna rasy amerykańskich wilków maści szarej prosię odprowadzić na Radwalską 54 za wynagrodzeniem. 792-2-1

Zaginęło złoty kołczyk dnia 22 stycznia, idąc Księżym Młynem Przedzalnią, Fabryczną, Łaskawy znalazca zechce zwrócić za nagrodą. Zych, Fabryczna № 21. 786-1

Zakład Rymarski S. Skarżynskiego przeniesiony został na ul. Piotrkowska 155. 585-10-6

Z powodu choroby magiel sprzedam zupełnie nowy dobrze prosperujący Widzewska 96-1. 715-3-2

Z powodu zmiany interesu są do sprzedania 2 sklepy rzeźnicze. Wiadomość Widzewska nr. 101. 722-5-2

Zdolne podręczne potrzebne zaraz. Wólczajska 29, Sperling. 759-3-1

Zakład tryzyski do sprzedania. Wiadomość u Basarza, Zielona 25. 755-3-1

5000, 6000, 8000, 10000 do ulohypoteki, kowanta na 1-szy Nr. Wiadomość: Srebrzyńska 25 w sklepie. 793-2-1

Zagubione dokumenty. Amalia Szope zagubiła paszport, wyd. z Turka gub. Kaliskiej. 711-3-2 Franciszka Młynarczyk zagubiła paszport, wyd. z gm. Skarżyn gub. Kaliskiej pow. Tureckiego. 747-3-2 Jan Thomas zagubił paszport, wyd. z gm. Radogoszcz gub. Piotrkowskiej. 746-3-2

Kazimierz Siciński zagubił paszport, wydany z Piotrkowa, gubernii piotrkowskiej. 767-3-1

Kazimiera Podziomek zagubiła paszport, wyd. z gm. Białaczew gub. Radomskiej. 694-3-3

Luba Karpow zagubiła paszport, wyd. przez wójta gminy Podebice od 20/IV 1913 r. za № 157. 727-3-2

Michalina Hupińska zagubiła paszport, wyd. z gm. Bratoszewice gub. Piotrkowskiej pow. Brzezińskiego. 686-3-3

Stanisław Tomczak zagubił karte od paszportu wydaną z fabryki Gustawa Kailicha. 761-1

Władysława Rzeźniczak zagubiła kwit od paszportu, wyd. z fabr. Poznańskiego. 741-3-2

Władysław Post zagubił paszport wydany z gminy Górki, Pabianickiej, gub. piotrkowskiej. 650-3-3

Władysław Królewski zagubił kwit od paszportu wydany z fabryki Wiślickiego. 780-1

Władysław Lasoń zagubił kartę od paszportu wydaną z fabryki Dessermonta. 778-1

Zaginęła karta od paszportu, wydana z 3-go uczastku, powiatu łęczyckiego, gminy Piątek, na imię Wojciecha Jedrejczaka. 752-1

Zaginęła karta od paszportu Z na imię Bernarda Nikodema Dolewka, wydana z fabryki Juliusza Rozentala. 753-3-1

Zaginęły dwa wystawione przez mnie blanco-weksle po 500 rubli, uznaje takowe za nieważne i ostrzegam przed nabyciem Wilhelm Wahl, Główna № 56. 764-

Wypożyczalnia książek polskich przy księgarni Stanisława Olczaka Przejazd 48 zaopatrzoną została w najwybitniejsze nowości prenumerata pism po cenach redakcyjnych. 19

Przeciw kokluszowi, przy kaszlu, nstmie, emfizemie, katarach krtani, oskrzeli i chorobach płuc wzbudza apetyt. Uspokaja nerwy „Kosulin” aptekarza J. Saskiego, w Brzeszczu Lit. Pozwolenie Rady Medycznej za № 347. Grand Prix w Hadze. — Cena flakonu 1 rb. Ządać wszędzie. — W Łodzi u Spiessa 1569-1.

Resztki hurtowo i detalicznie na kostiumy damskie i garnitury męskie, oraz skóry angielskie. Ceny przystępne. Juliusza 16, m. 3, S. Pauczka. 4452

Choroby uszu, gardła i nosa Dr. B. CZAPLICKI ordynator szpitala Anny-Maryi Piotrkowska 120. Tel. 32-53 Przyjmuje od g. 11-12 rano i od 5-6/7, p. p. w niedziele i święta od 10-11 rano. 3447

POLECAM hafty kaliskie i szwajcarskie firanki, sztory, portyery, pończochy i skarpetki. Resztki na kostiumy i bluzki, zaboty oraz koszale damskie haftowane. Muslein de lain. Ceny fabryczne! Wielki wybór. Andrzejka 44 m. 2. 259

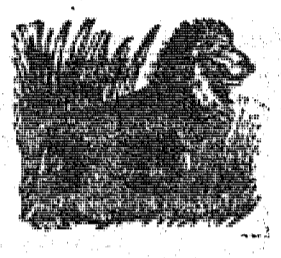
Dr. S. SZNITTKIND Średnia 3. Specjalista chorób skórnych, wenerycznych, (stosuje 606), Kosmetyki lekarskiej (włosy, twarz, etc). Rano od 8 i pół-11 i pół od 4 i pół-8 i pół. 12

Przejazd № 8. (stary) Telef. 17-14 Dr. FRANCISZEK KOZIOLKIEWICZ mieszka obecnie Przejazd № 8. front, le piętro, Przyjmuje od 9/1-12 i od 6-8 w.

Zabawa Taneczna Domu Ludowego odbędzie się wsań Przejazd 34, dn. 7 lutego o godzinie 8 i pół wiecz. uroczmacona wieloma niespodziankami!—Orkiestra wojskowa pod dyrekcją p. Gromko. — Panie otrzymają kwiaty gratis. — Zabawy nasze cieszą się ogólną sympatią. — Zaprasza kolegów i znajomych z rodzinami. 254 ZARZAD.



Gwarancja zarobku 50 rb. miesięczna. Osoby zasług. na zaufanie znajdują na cały rok przez nas zagwar. zarobek, pracując u siebie w domu. Fachowe wykaz. zbyteczne. Robotę zrobioną nabywamy. Prospekt na żąd. po otrzymaniu 7 k. marki Tow. masz. do trykot. Thomas H. Whittick-Kunau i S-ka, Petersburg, Nowski 40/42. 214.



Zwierzyniec Piotrkowska 117 Sensacyjna nowość! Tylko 2 dni: w sobotę i niedzielę można zobaczyć niedawno w zwierzyncu urodzonych 2-eh małych lwów, każdy może wziąć do ręku przyszłych królów pustyni. Orang-Utang pokazuje się ostatnie dni i masa różnych zwierząt i ptaków. 244

ADWOKAT przy Sądzie Okręgowym Piotr. Julian Cymkowski tworzył kancelaryę w Łodzi, przy ul. Południowej nr. 5. Przyjmuje od 8 i pół do 9 i pół rana i od 5-7 pp. 250

Dr. Felks Skuslewicz Andrzejka 13 Choroby. skórne, weneryczne, moczopłciowe. Przyjmuje: od 9/7, do 11-ej i od 1-8. W niedziele i święta od 9/10 12-ej. Telef. 26-26. 507-

Lekarz-dentysta GILIS specjalista chorób zębów, jamy ustnej i sztucznych zębów. Staro-Zarzewska № 47, Tramwaj № 4. 182

Dr. med. Z. BOLC Choroby skórne i weneryczne ul. Mikołajewska 18. Godziny przyjęć: od g. 9-13 i od 4 i pół do 7 i pół wiecz., w niedziele i święta od 9 do 12 i pół. Telefon Nr 29-80.

Dr. W. Dutkiewicz Choroby weneryczne, skórne i dróg moczowych, ch Ulica Mawrot № 1, róg Piotrkowskiej. 9-12 i 5-8, panie 4-5.

Dr. med. P. LANGARD były asystent kliniki berlińskiej Zawadzka 10. Telef. 33-88.

Specjalista chorób wenerycznych, przyjmuje od 8-11 i od 5-8 wiecz. Dla pań od 4-5, osobna poczekalnia. Leczenie rzeżączki i syphillisu najnowszymi środkami. Szybkie i skuteczne leczenie chronicznych stanów

D' Mittelstaedt Mikołajewska 67. Przyjm.: od 8-9 i pół rano 15-6 pół po pol. w niedziele i święta: tylko rano od 8-10

Kostiumy maskaradowe do wynajęcia. A. Sznajder, Rozwadowska 6 róg Nowo-Spacerowej. 120

Dr. Wacław Bernard choroby weneryczne, dróg moczowych i skóry. Spacerowa 49 przy Andrzejka (9-1 i 5-8.)

Dr. med. Bolesław Kon PIOTRKOWSKA 56, tel. 32-62 choroby uszu, nosa, gardła i chirurgiczne 1649 przyjmuje do 11 r. i od 4-7 po pol

NAUCZYCIEL udziela korepetycji oraz przysposabia na różne świadectwa. Piotrkowska 117 m. 17; zastac można od 5-8. 4354

Remiza „BRISTOL” Wynajem Karet A. NEUMANA ul. Piotrkowska № 119 tel. 10-39

Dr. med. W. KOTZIN powrócił. UL. PIOTRKOWSKA 71 Choroby serca i płuc, Przyjmuje od godz. 10-11 rano i od 4-6 po pol. № telefonu 21-19. 2597

Dr. H. RUEGER Nawrot № 1. Choroby wewnętrzne. Od godz 4-6 po pol. 2585

Młody energiczny uzdolniony biuralista z ładnym charakterem pism, oboznany z rachunkowością handlową, przyszukuje zaraz odpowiedniego zajęcia na stałe lub na godziny. Wymagania bardzo skromne. Oferty w adm. „Rozwoju” sub. „Pracowlity”. 106



Wielki SENSACYJNY PROGRAM. — Między innymi:

# CHAZ BUŁAT

# ODEON

Sensacyjny dramat w 3 wielkich częściach z rosyjskiej seryi złotej Park Westhnein.  
Arcyzabawna komedia w wykonaniu amerykańskich artystów.

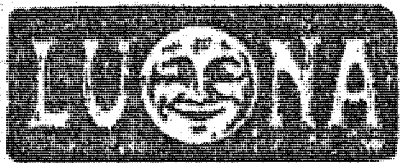
Nad program: Na ogólne żądanie publiczności

## Fantomas 4 serya, detektyw

Dalszy ciąg wielkiego 999 dramatu detektywów. — 1. Zaginiony inkasent bankowy. 2. Krwawa ściana. 3. Tajemnicza maskarada. 4. W rękach apaszy. W dramacie tym Fantomas odtwarza 3 role. Waj Mosh lichwiarz. Tom Bob amerykański detektyw. Fantomas mężczyzna w czarnem.

297

CENY ZWYCZAJNE.



## „O CO PŁAKAŁY SKRZYPCE“

Wstrząsający dramat w 4-ch częściach w wykonaniu lepszych Artystów Moskiewskich Cesarskich Teatrów

1) Dziecko ulicy. 2) Pierwsza miłość. 3) Nowa gwiazda. 4) Taniec śmierci.

Produkoye firmy „KLUCZE SZCZĘŚCIA”

Karmienie zwierząt i ptaków

Sliczne zdjęcie z natury.

SZATAŃSKIE ŹRÓDŁA

Humorystyczne.

Od dziś do poniedziałku włącznie:

Ceny zwyozajne.

Najlepsza muzyka w mieście.

Ceny zwyozajne.

CASINO

Dziś do poniedziałku włącznie: Wielki przeszło 2 godziny trwający program:

## „WOLNY PTAK”

### „Ofiara miłości”

Wstrząsający dramat w 3-ch wielkich częściach z złotej rosyjskiej seryi z znakomitą Czernową w głównej roli.

Arcyzabawna komedia w wykonaniu ulubieńca publiczności PRENSA.

NAD PROGRAM:

NAD PROGRAM:

### „POD MASKĄ BŁAZNA”

Sensacyjny dramat w wykonaniu najlepszych art. „CINES” z życia cyrkowców.

Straszne spotkanie płonącego pociągu z automobilem. :::: Ceny zwyozajne.



## Kolosalnie

tanio Sz. P. teraz kupić może na

Wyprzedazy

w Schmechla i Rosnera, Piotrkowska 100

Palta męskie towary tego sezonu

dawniej od 18.— do 38.—

teraz 12<sup>50</sup> 16<sup>50</sup> 22<sup>50</sup>

501

Udzielam lekcji języka niemieckiego

w kompletach i pojedynczo. Cena w kompletach 4 rb. miesięcznie. Przystosowanie do gimnazjum ze wszystkich przedmiotów. Korepetycja. Andrzeja 11, m. 12, od 5—8 wieczorem. 184

### Cukiernię sprzedam

w śródmieściu, zaraz lub od 1 kwietnia, ewentualnie wydzierżawę, gotówka wymagana 2,500. Otwarty pod „Cukiernia”. 184

### Jr. Zygmunt Łąkowski

Konstantynowska 31.

Choroby kobiece i akuszeria. Przyjmuje do 9 rano i od 2—5 po południu 271

### 3 POKOJE

z kuchnią na 1-em piętrze do wynajęcia od 1-go marca r. b. Promenada 41. 56

### Dr. Jelnicki

Choroby weneryczne, skóry i dróg moczowych ul. Andrzeja № 7 tel. 1-70. Przyjmuje: 9—12 i 5—8, piątek 4—5. 1181

Odnaczona Złotym Medalem na Wystawie w Rostowie

## Warszawska szkoła kroju i szycia Apolonii Kopydłowskiej

dypłomowanej uczennicy paryskiej akademii kroju. Wydaje patenty i dyplomy z prawami zakładania pracowni, szkół. Nauka gruntowna i prędką, prowadzona dwoma systemami; uczennice nabierają wprawy i gustu przy pracowni sukien. Nauka mierzenia, pasowania i modelowania. Zapis uczenie w każdym czasie. Sprzedaż form papierowych, żurnali i manekinów. Przyjmuje się suknie i kostiumy do krajania i pasowania.

Teraz ul. Piotrkowska Nr. 154.

Dawniej: ul. Piotrkowska № 115.

Filla: Bałuty ul. Aleksandrowska 40.

252

## HELENOW.

W niedzielę, 25 stycznia 1914 r.

### Podwójny koncert na lodzie i w sali

Wieczorem iluminacya, ognie sztuczne i fajerwerki. Wejście 25 kop., dzieci 15 kop. Początek koncertów o godzinie 3-ej po południu.

### Codziennie ślizgawka.

Wejście 15 kop. i 10 kop.

299

# MYŚL POLSKA

MIESIĘCZNIK

poświęcony sprawom politycznym, społecznym i literacko-artystycznym

UKAZAŁ SIĘ ZESZYT I-szy. Treść zeszytu pierwszego składa się z następujących prac:

Wincenty Rzymowski Z marzeń demokracji polskiego  
 Prof. Marian Zdziechowski Filozofia i życie.  
 Eugeniusz Krasuski Głosy wśród nocy.  
 Gustaw Daniłowski Rehabilitacja, nowela.  
 Artur Chojecki Z. Alberta Samain'a, poezje.  
 Zygmunt Gutek Dusza współczesna.  
 Karol Irzykowski O perfidy.  
 Leon Wasilewski Rosyjanie a ruch ukraiński.

Leon Brun  
 Jerzy Karnatowski  
 Władysław Studnicki  
 L. B.  
 Internus  
 K. Wroczyński  
 Wacław Orłowski

Zawierucha Bałkańska.  
 Klasyfikacja ubez. robotniczych.  
 Stosunki niemiecko-rosyjskie.  
 Dokoła samorządu.  
 Korespondencja z Wiednia.  
 Raptularz teatralny.  
 Od Redakcyi. 225

Nadto współpracownictwo, prócz wyżej wyszczególnionych autorów przyrzekli: W. Reymont, K. Tetmajer, S. Żeromski, J. Żuławski, T. Gruzewski, Z. Płetkiewicz, T. Miciński, M. Wierzbicki.

W zeszycie drugim „Myśli Polskiej” ukażą się artykuły polityczne: K. Srokowskiego, M. Dąbrowskiego, M. Sokolnickiego, I. Moszczeńskiej, P. Kittaja i wielu innych.

Warunki prenumeraty: W Warszawie: rocznie 9 rubli; półrocznie 4 rb. 50 kop.; kwart. 2 rb. 25 kop.; z odnośnieniem do domu.

Na prowincyi i zagranicą: rocznie 10 rubli; półrocznie 5 rb.; kwart. 2 rb. 50 k.; z przesyłką pocztową.

Adres Redakcyi i Administracyi „Myśli Polskiej”: **Warszawa, Aleja Szucha 6. №2 telef. 214-98.**



**Kanarki**  
 turkoty Seifertowskie, pięknie i przyjemnie śpiewające w dzień i przy świetle, bardzo tanio w wielkim wyborze. **Hotel Niemiecki**, ul. Średnia 1, Weferling z Harcu. 234

## Odciski

brodawki, zgrubiałąskorę usuwa najskuteczniej znane i nagrodzone **Wielkim Medalem w Paryżu** **ARAGO**  
**ST. GÓRSKIEGO** w Warszawie Leszno № 12. Cena 35 i 60 kop  
 Żądać wszędzie. Wystrzegać się naśladownictw. Zwracać uwagę na markę Gładylator. 182

Fabryka kwiatów sztucznych

## Elżbiety Kieffer

Warszawa Długa № 46

poleca kwiaty balowe, do kapeluszy i ozdoby do głowy. Nagrodzona na wystawie „Królestwo Mody” złotym małym medalem. 4201

Koszule męskie i krawaty.

## WŁ. JANISZEWSKA

Przejazd № 16 (naprzeciw placu „Cyklistów”).

## GALANTERYJA

DAMSKA I MĘSKA.

Sklep zaopatrzone w różne przedmioty galanteryjne.

GUSTOWNE BLUZKI z własnej pracowni.

## Skład win

1833

## M. D. OKOJEWA

Dzielna № 11

Zdrowie jest bogactwem i szczęściem!!!

Kto cierpi na żołądek, głowę i ogólne niedomaganie

ten powinien pić **Wino żołądkowe № 7**, za-  
 twierdzone przez rząd za Nr. 3478. Wino żołądkowe, za-  
 stowane w Ekaterynburskim pułkowym lazarecie przy cho-  
 robach żołądka, wykazało znakomite rezultaty, co stwierdza  
 świadectwo, wydane przez starszego lekarza w 1910 r., jak  
 również w 1911 r. przez starszego lekarza szpitala Czer-  
 wonego Krzyża, gdzie wino było z powodzeniem stosowane.  
 Wina żołądkowego № 7 w żadnych innych składach nie ma  
 jak tylko w składzie win M. D. OKOJEWA, Dzielna № 11.  
 OLIVA do lampek 20 kop. funt. KNOTKI bezpłatnie.

Od 28 stycznia r. b. w miastach: Łodzi, Pabianicach, Tomaszowie Rawskim, Częstochowie i Sosnowcu otwierają się na czas od 6 do 8 miesięcy bezpłatne kursy pedagogiczne w celu przysposobienia nauczycieli i nauczycielek początkowych szkół miejskich i wiejskich.

Na Łódzkie i Pabianickie kursy, na których przysposabiać się będą nauczycielki początkowych szkół miejskich, przyjmowane będą osoby z ukończenia 7 klas gimnazjum z., a na Tomaszowskie, Częstochowskie i Sosnowieckie, przysposabiające nauczycieli i nauczycielki początkowych szkół wiejskich, przyjmowani będą z ukończenia 4-eh klas gimnazjum męskiego lub żeńskiego i miejskich 4-ro lub 3-klasowych szkół.

Ci, którzy skończą wspomniane kursy, otrzymają posady wpraw przed innymi.

Prośby wraz z atestatem i świadectwami, trzeba skierować jaknajprędzej: dla wstąpienia na Łódzkie i Tomaszowskie kursy do inspektorów Aleksandrowskich 4-klasowych szkół, na Pabianickie — do zawiadującego wyższą szkołą początkową, a na Częstochowskie i Sosnowieckie — do inspektorów Częstochowskiego i Sosnowieckiego okręgów (w Częstochowie).

Podpisano: Naczelnik Łódzkiej Dyrekcji Naukowej

275

**Bielajew.**

Dr. Leon Waclaw

## Olszewski

Choroby wewnętrzne, żołądka i kiszek. Ewangelicka 5, przyjmuje do 10 r. i od 4—6 po poł. 5059

Dr. H. Sadowski  
 Piotrkowska 120.

Przyjmuje zehorobami wewnętrznymi (spec. żołądka i kiszek).

Codziennie od 10—11 rano i od 4 o 6 po poł. Telef 23-10. 2532

Choroby weneryczne skórne i moczopłciowe

Dr. Stanisław PiękarSKI

PIOTRKOWSKA № 115. Przyjm.: od 9—10 rano i od 5—8 wiecz., kobiety od 4—5. 1331-r.

Dr. Zofja Garlicka

powróciła ul. Krótka. 6a. 142

## Zupełna Wyprzedaż Mebli

z powodu likwidacyi interesu

Jedyna okazja nabycia mebli najsolidniejszego wyrobu

Po cenach niżej kosztu

Warszawska Fabryka Mebli

Załęski i S-ka Piotrkowska 56.

## Szkoła Artystyczno-Rzemieślnicza

## Heleny Wężykówny

ulica Długa № 93

5553

Przyjmuje zapisy codziennie od godziny 10 do 2-iej i od 5—7. Szkoła przygotowuje nauczycielki robót i słoju (patenty), poza-tem daje możność uczenia się specjalnie jednego przedmiotu.

## JARSKIE OBIADY

hygieniczne w domu prywatnym od pół do 1-iej do pół do 4-iej wydają się ulica Orła № 3, m. 1.

## KONICZYNA

z rejgrasem 500 centn. jest do sprzedania—bez deszczu—tanie. Wiadomość: **Andrzeja № 11**, młeczarnia Gemzów. 214

**NIE ZANIEŻDZAJCIE NIGDY PRZEZIEMIENIEM I ZAŻYWAJCIE NATYCHMIAST**

**TRISAN PERIOLMEL**

PRZY KASZLU, CHRYPKIE, KATARZE I WOGÓLE CHOROBAH ORGANÓW ODDECHOWYCH I GARDLANYCH. PROSIMY ZADAĆ IMIĘ DR. HOMMELA.

Pierwsza Szkoła Rękodzielnicza dla kobiet  
**A. Krowickiej i L. Jasińskiej**  
 w Łodzi, ul. Karola nr. 16, 4307  
 z najobszerniejszym programem wszystkich robót kobiecych i rzemiosł; nagrodzona wielkim złotym medalem. Szkoła daje świadectwa poświadczane przez władzę. Zapisy codziennie.

W każdym gospodarstwie i w każdej chwili można mieć piwo doskonałe, tak pełne i smaczne jaknajświeższe z antalka. Wyśmienite do ostatniej kropli.

Główny skład piwa Tow. Akc. Browarów Parowych  
**„HABERBUSCH & SCHIELE“**  
 Łódź, Przejazd № 75, tel. 14-33.  
 POLECA ZNANE PIWA:

**PILZEŃSKIE:**

Jeden 5-litrowy syfon rubli 1.00 kop.  
 „ 10 „ „ „ 3.20 „

**KULMBACHSKIE:**

Jeden 5-litrowy syfon rubli 1.70 kop.  
 „ 10 „ „ „ 3.40 „

z dostawą do prywatnych domów bez zastawu.

W Pabianicach obstalunki przyjmuje restauracja W-go Pana Hagenbārda. Reprezentant na Łódź i okolice.

4277 Edward Lorentz.

**MAGAZYN KAPELUSZY DAMSKICH I GALANTERYI**

**Florentyny Chlebowskiej**  
 ul. Zielona № 33, (Zielony Rynek)

ma zaszczyt polecić Szanownej swojej Klientell duży wybór galanterii damskiej i męskiej po cenach bardzo zniżonych. Poleca również kapelusze damskie tanie i gustowne, także żalobne kapelusze na składzie. 3333

**Hurtowy skład**

**Nafty, śledzi, soli, towarów kolonialnych i masła**  
**M. Kurnatowski**  
 ul. Wólczańska nr. 149, tel. 22-07. 72

Wyższa szkoła kroju i szycia

**„Józefiny“**

Nagrodzona na wystawie pracy kobiet w Warszawie — złotym medalem w Belgii — srebrnym i dyplomami uznania.

Łódź, Piotrkowska № 34.

Kursy wyższe i niższe. Metoda kroju podług systemu francuskiego i angielskiego. Grantowna nauka pasowania, mierzenia i upinania. Dla początkujących przygotowawczy kurs szycia. Przy szkole duża pracownia sukien, gdzie uczennice nabierają wprawy i gustu. Po złożeniu egzaminu w Cechu uczennice otrzymują patenty cechowe lub świadectwa prywatne. Kursy wieczorowe dla pracujących pod osobistym kierunkiem właścicielki. 3453

Na miejscu duży wybór manekinów.

**KAZIMIERA Jarocińska**

121 PIOTRKOWSKA 121

Poleca w dobrym gatunku po cenach niskich **serdaki, halki, bieliznę trykotową ciepłą, rękawiczki, pończochy, skarpetki**

Gietry,  
 Koszule dzienne,  
 Wielki wybór krawatów.  
**Hafty, gipiury, Walansjony, Wstążki.** 3020

Guziki ręcznej roboty,  
 Chustki orenburskie.

**Watolina, wata.**

Ważne dla majstrów stolarskich  
 niniejszym zawiadamiam Szan. majstrów, że przyjmuję robotę lonowe w cenie 90 kop. za godzinę. Z poważaniem I Herzkowicz, Franciszkańska № 4. 170

**Doberman Pinczer**

dobrej rasy bardzo czujny jest do sprzedania. Ul. Pańska 74. 104

**Sklep i pokój**

do wynajęcia od 1 stycznia b. r. ul. Główna nr. 5 (przy rogu Piotrkowskiej). Odpowiedni na sklep kolonialny, magazyn mód, sklep krawiecki lub piwiarnię. Wiadomość na miejscu. 154

**FELCZER z Buska**

po długoletniej praktyce, w szpitalach w Warszawie Sw. Łazarza, w Radomiu Sw. Kazimierza, w Busku Sw. Mikołaja, przyjmuje choroby weneryczne i skórne (strykcie i masaże), przyjmuje codziennie. Ulica Aleksandrowska № 37. Kaszyński. 159

Fason „TANGO“ poleca dyplomowana Pracownia Gorsetów **Anny Laferskiej**

Łódź  
 ul. Konstantynowska nr. 10 egz. od 1892 r. Telefon 34-75. 138

**Dr. Wilhelm Fischer**

Ordynator szpitala Czerwonego Krzyża w Łodzi b. ordynator klinik Warszawskiego uniwersyt. Przyjmuje choroby wenerycznych, moczopłciowych i skórnych od 10—12 rano i od 6—8 po poł. Niedziele i święta 11—1 po poł. Osobne poczekalnie ul. Zielona nr. 5. 158

**Kto chce mieć pewność**



otrzymania prawdziwego buljonu **MAGGI** w kostkach, niech żąda przy kupnie wyraźnie buljonu **MAGGI** w kostkach i zwraca przytem baczna uwagę na tą nazwę i markę ochronną „krzyż gwiazda“. Inne kostki nie są wyrobu **MAGGI**.

Wszędzie do nabycia.

**Lecznica Widzewska lekarzy specjalistów**  
 dla przychodzących Główna 51 (róg Widzewskiej) tel. 30-93).

Dr. Kerschner choroby dziecięce 11 i pół do 1. Dr. Wołyński — uszu, gardła i nosa od 12 do 1. Dr. Fried — wewnątrz od 6 do 7 i pół. Dr. Fokschański — chirurgiczne od 11 do 12 i pół. Dr. Fryde — kobiece i akuszer od 12—1. Dr. Trautenberg — weneryczne i skórne od 11 i pół do 12 i pół i od 5 i pół do 6 i pół. Dr. Goldstein-Poljak okulista od 6 i pół do 7 i pół

Analiza, szczepienie ospy, badania mamek.

**Porada 50 k.**

**Polski Hurtowy Skład Mąki**

poleca dla pp. sklepowych wszelkie gatunki rosyjskich i polskich firm, po bardzo przystępnej cenie

W. ŚLIWERSKI I S. STAWICKI

Staro-Zarzewska № 62

wejście z ulicy Grabowej w podwórzu. 118

**Skład wędlin J. KIJAKA**

Widzewska nr. 127, tel. 27-02.

Filia: Piotrkowska 71, tel. 30-17.

Przy fili salon dla śniadań i kolacyj.

**UWAGA:** Przez tych sklepów żadnych innych nie posiadam.

**Bardzo ważne**

dla W. P. przed rozpoczęciem budowy studzien artezjskich oraz przed wydobyciem metali i ich rud. Bez trzaska i ponoszenia kosztów najczystszy i bardzo powalny przy wierceniu próbnym otworów. Na żądanie indykują pola przy pomocy specjalnych aparatów, po długoletniej praktyce nieomylnie wskazują bez różnicy na głębokość wody: zdrojowa, słoną i żelazistą oraz metale i ich rudy.

**Biuro wiertnicze „ZRODŁO“ Łódź, ulica Główna Nr. 9.**

**Zakład Tapicersko-Stolarski St. KORCZAKA.**

z d. 1 stycznia 1914 r. został przeniesiony na ul. **PIOTRKOWSKA** № 101 w podwórzu poleca duży wybór gotowych mebli: Łóżka, materace, szafy, bielizniarki, umywalnie, trzema, biurka, kredensy, stoły, krzesła dębowe, otomany, leżanki, garnitury salonowe, fotele pojedyncze. Robota solidna, bo tylko własnego wyrobu. 258 **Ceny najniższe, i stałe!**

**Dyplom Akademii Naukowo-Kosmetycznej w Paryżu,**

**Gabinet Leczniczo-Kosmetyczny**

Usuwanie brodawek, wągrów, piegów e. t. c. Wszelkie zabiegi upiększające aparatami elektrycznymi najnowszej systemu. Specjalność, regeneracja trwałe i rekoloryzacja siwych włosów bez użycia farby.

**Doktorowa Frydowa Cegielińska** № 4, Tel. 8-42.

Tel. 8-42. od 11 do 2 i od 4 do 7-cj. Tel. 8-42. **TYLKO DLA PAŃ** 4163

**Wrocław**  
 6 minut od dworca głównego

Ul. Albrechta 17  
 Róg Bischof-Str.

**Hotel de Rome**

Spokojnie położone w centrum miasta!

Niedaleko głównej poczty. Mówią po polsku. Wyborna kuchnia! Doskonale oryginalne Piłzense! Piętnastorzędno urządzone. Pokoje od 2 do 4 marek.